

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k 40 f.
 HIRDELTSÉK:
 A hirdetés első napján 20 f.
 minden sorra utána 10 f.
 Nyitási díj 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesül-
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 257.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részveny-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 144.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, december 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Halálos csönd.
- Csendes obstrukció.
- A portugál forradalom.
- Az anya rémtette.
- Hatszázötven ruha.
- A kullaszák szenzációját.
- A Lloyd költözik.
- Egy nedves tárgyalás.
- Elfogtak egy gyermekrontót.
- Tárca: Hús. Irta: Lengyel Géza.

Halálos csönd.

Arad, december 4.

Soha még ebben az országban a politikai kerületekben és a társadalomban olyan halálos csönd nem uralkodott, mint éppen most, amikor a közélet mezőnyén a legizgatóbb eseményeket futtatják le a hatalom istállótulajdonosai. Most van napirenden a kiegyezés, az általános választói jog, a kvótaemelési kérdése, most készülnek az egykor egyedüli alkotmánybiztosítóknak hirdetett házszabályok megváltoztatására és most akarják megszavazni a magyar tizennegyedik paragrafust, az egyszakaszos törvényjavaslatot.

Részben és egészben ugyanezt akarják tenni a Széll után uralkodott kormányok és ugyanezekért a borzasztó veszedelmekért támadták hosszú, obstrukciós éveken keresztül a hatalmat, amelyet ezekkel az érvekkel is ütöttek ki ama „törvénytelen, alkotmánytipró és bécsi zsoldosok” kezéből. Most is ugyanaz történik, ami azelőtt. Most is úgy táncol a kormány, ahogy Bécs füttyöl, mert most is csak az emelkedhetik törvénytényé a magyar országgyűlésen, amihez a király elő-

zetes beleegyezését megadja. És melyik kormány nem volt a király kormánya? És maradhatnak-e kormányon azok a miniszterek, akik nem fogadnak szót egyedüli parancsolójuknak, a királynak?

Ma is tehát ugyanannak a kormányzati érdekek alapján kormányozzák az országot, mint az előtt és mivel az előbbi kormányok sok restanciát hagytak hátra és mert Bécs nem hajlandó további moratóriumokat adni, eleget várt a nagy obstrukció miatt, — minden restancia a mai kormányra hárul. Ennek kell megszavaztatni a kvótaemelést, az egyszakaszba foglalt kiegyezést, a létszámemelést, a hadügyi szükségletek új milliárdjait. Ugyanezek a veszedelmek fenyegettek régen, de csak részletekben, ugyanezek a veszedelmek tornyosulnak a fejünk fölé egyszerre, földrengésszerű hirtelenséggel. És mégis halálos csönd uralkodik. Fojtogatják a torkunkat és egy jajszó, egy hörgés sem hatol föl az ország szívéig, az országgyűlésig, hogy azt megdobbantsa.

Mi történt? Talán boldogok az emberek? Nem, mert ha boldogok volnának, akkor legalább az örömük mosolyát látnók, az alelujájukat hallanók. De ebben az országban sem nem imádkoznak, sem nem káromkodnak mostanában. Az emberek csak élnek, élnek maguknak, mert látják, hogy csak a maguk ereje áll a rendelkezésükre és mástól, mint maguktól, még levegőt sem remélhetnek. Semmi együttes élet, semmi társadalmi csoportosulás, semmi családi tömörülés, — ami a megnyugodott állami élet társadalmi megelégedésének volna a tanúsága, — nin-

csen. Mindenki külön él és hogy a politikai körök még állanak, csak azt bizonyítja, hogy amint fejlesztésükkel, úgy megszüntetésükkel sem foglalkozik senki. Mert az emberek nemcsak magukra maradtak, de másokat is magukra hagynak. Egyedül van mindenki: a politikus is... Csinálhatja azt, amit akar...

Ma nem csendítik meg izgató baritonjukat se Apponyik, se Ugronok, se Kosuthok, ma nincsenek uralomra kapaszkodni akaró stréberek, akik erőszakkal érvényesülni akarnának és akik végig száguldanak az országot, véres karddal a kezükben és azt bögnék elkeseredetten, kidülelt, vérben forgó szemekkel, hogy veszélyben a haza. Amikor az ember eszik, akkor nem beszélhet. Most tart az a nagy evés, amely minden száját elnémit. Talán éppen most tartanak a hálnál és már azért sem nyitják ki a szájukat, mert félnek, hogy a szálla megakad a torkukon. De meddig esznek? Még mindig nem laktak jól? Hát annyira kiéheztek a sok obstrukciós szónoklásban a nagy

nemzeti küzdelem alatt? Néhány eszményi törtető fenyegetgeti a mindenhatóskodó hatalmat. Lengyel Zoltánok, akik voltak már egyszer kurucok és labancokká lettek. De amikor látták, hogy a labancok nem hozza meg illatos virágait, sőt még a népszerűség rítkító pipacsát is elhervasztja, újra nyakukba vették a párdacos mentét, föltűzték az ismét divatba erőltetendő kucsmára a sastollat s talán még a zsebkendőjüket is pirosfehérzöld vászonból csináltatják, hogy újra feltámasszák a nemzeti színű lelkesedést. A nagy labancóriás

Hús.

Irta: Lengyel Géza.

A gyerekek zsi bongtak, a tanító kisasszony nem szólt rájuk. Künan hullott a hó, a sápadt arcocskák fázósan tekintettek az ablak felé, — a foltos kendőű külvárosi gyerekek nem szeretik a telet, — sokan a kályha körül topogtak és egy hétesztendő nagyszemű sovány kis lány kiment az asztalhoz.

A kisasszony csudálkozva nézett rá, de a gyerek beszélni kezdett és komoly képpel, szaporán nyelvel hosszú történetet adott elő.

— Tanító néni — kezdte — tegnap nem jöhettem el, mert nagyon megvert a mamám. Az én mamámnak nagyon szép neve van, úgy hívják, hogy özvegy Som Gáborné. Azért hívják úgy, mert a papa már meghalt, régen, mikor a gyárban felmondtak neki és otthon volt nagyon sokáig és feküdt, meg pálinkát ivott.

A Julcsa, az a testvérem, de az már nagy lány. A nyomdába jár és udvarlója van neki. Az udvarlója a bankosoknál van, szép sapkát hord, olyat mint a tiszt urak és nagy vörös bajusza van, amitől én félek.

A mamának is van udvarlója. A mama udvarlója olyan vékony, mint a papa volt és a bajusza kicsi. Julcsa mindig nagyon dühös, mikor jön és azt mondja a mamának:

— Szégyelhetné magát, ilyen öreg asszony, kikezd azzal a kölyökkel.

De ez nem igaz, a mama nem kezd ki vele, inkább nagyon szereti, sőt is hoz neki, ha fizettek a ruháért a kuncsaftok és föz húst, meg töpörítöt hoz, de én abból nem kapok, pedig úgy nézek rá és nagyon szeretnék.

A mama azt mondta, hogy megpofozza a Julcsát és hogy nem is kölyök, mert harmincöt éves és csak két évvel fiatalabb a mamánál. A Julcsa erre felsikított, kiszaladt és bevágta utána az ajtót. Este megmondta az udvarlójának, hogy a mama, özvegy Som Gáborné, negyvenöt éves.

Az udvarlója azt mondta: ki kell dobni a kölyköt, azt a rondát.

A mama nagyon sír: és kérdezte, mért nem veszi már el a Julcsát és minek hitegeti és minek jár vele mindenütt, a bálba is, meg a ligetbe is és hogy mindenki látja, nem sülle ki a szemük.

Este a Julcsa is sírt és az Ádám bácsi elment, de nagyon haragudott.

Azután sokáig nem jött és az István bácsi, a mama udvarlója azt mondta, hál istennek, nem is kell beereszteni azt a vörös kutyát.

A Julcsa pedig sírt. Pedig nagy, erős lány. Sokat veszekedett a mamával, de egyszer a mama felment a bankosokhoz és beszélt az Ádám bácsival. Az Ádám bácsi este eljött és szagos szappant hozott a Julcsának.

Aztán minden este jött és az István bácsi is. A mamának főzni kellett, mert az István bácsi szerette a húst. De nekem soha nem adott. Másnak se adott. Ő ült az asztalnál és evett a kanállal. A Julcsák a sarokba voltak, én már feküdtem az ágyban, de nem aludtam, mert nem tudtam aludni, míg ettek.

Sokáig nem sirt a mama se, meg a Julcsa se, de a mamának aztán nem volt mosni valója. És a Julcsa vett mindig kenyeret, hogy legyen enni, de a mama pénzt kért tőle, hogy húst kell venni, hanem Julcsa kiabált, és nem adott.

Nekem ezután keményen kellett feküdni, mert a párnát eladta a mama. Sok krajcárt kapott érte, de az István bácsi nagyon sok húst evett. És ha nem volt, akkor haragudott és még a káposztát se szerette úgy.

A mama sírt. Julcsa kiabált, én is kiabáltam, de engem a mama megvert.

Csütörtök este megint jött az István bácsi, nekem öt krajcárt adott, hogy hozzak pálinkát. Nekem aztán le kellett feküdni. Az István bácsi pedig kínálta az Ádám bácsit, hogy igyon, de azt mondta, hogy jobbos van szokva. István bácsi ezért megharagudott, de nem mert szólni. Az Ádám bácsi nagyobb.

Aztán azt mondta a mamának, hogy hozzon enni. A mama hozott babot meg kenyeret.

— Hát a hús? — kérdezte István bácsi. — Miért nincs benne hús?

fogyadozik ugyan, de a polgárság még mindig néma, a halálos csöndet egy pillanatra sem lehet megzavarni. Nem, ezekkel a csupán nemzeti színű jelszavakkal, hazafiaskodásokkal nem lehet többé föl-izgatni a kedélyeket, amelyeket csak a has, az éltető has tart rabságban. A has az ur s azt szolgálni kell. A nyomornak ebben a Názarettjében csak a has messiása talál követőkre. Most pedig enni senki sem ad. Mindenki csak kér. Az egyik egy falat kenyeret, hogy el ne pusztuljon, a másik valami népszerűséget koldul, hogy legalább egy csipetnyi ananászt kaphasson a „nagyok” asztalánál . . . Mindegyiknek csak egy falat kell.

Csöndes, de sötét az éjszaka . . .

Kisérteties csönd . . . Ezernyi lesújtó gondolat fogamzik meg az emberismereket őrítő agyakban. De minek ejtsük kétségbe azokat, akik boldogok, hogy „ugy van jól, ahogy van?” Majd csiripelnek a verebek . . . Majd megszólalnak azok, akiknek fájni kezd valami. Majd kitör hirtelen a borzalmas vulkán és látvája egy pillanat alatt elterül Pompeji és Herkulánium fölött. Majd vége lesz a halálos csöndnek, majd megreszkett a halálos — segélykiáltás!

Az egyszakaszos törvényjavaslat. Széles mederben folyik a képviselőházi vita az egyszakaszos törvényjavaslatról. Fővonalnak a nemzetiségiek is: Goldis László vezetésével ma egyszerre tíz szónokuk jelentkezett, valamennyi a javaslat ellen fog beszélni.

Csendes obstrukció.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 4.

A képviselőház mai szenzációja három súlyos interpelláció, amelyeknek már a bejelentése is mozgalmat keltett. Bánffy Dező báró az önálló nemzeti bank ügyében interpellál.

A második interpelláció pedig bizonyosan mozgósítja a szenvedélyeket. Darányi Ferenc dr. hivatkozással a Hajdu-Lengyel pörben történetekre, a bírói tekintély megóvása tárgyában jegyzett be interpellációt.

A mama azt felelte, a mézáros már be volt csukva, mert nagyon későn jött baba a munkából.

Az István bácsi azt mondta, ez nem igaz és nem is igaz.

— De igen, — mondta a mama.

— Nekem ne hazudozzon, — mondta a bácsi és kiabált és ütötte az asztalt. És akkor nem eszik semmit és majd keres máshol vacsorát.

A mama elkezdett sírni és kérte, hogy egyen, mert a bab nagyon jó.

István bácsi kiabált és ellökte a mamát.

Erre Julcsa kijött a sarokból és rákiáltott a bácsira: maga szemtelen, maga részeges és pofon ütötte, mert nagy, erős lány a Julcsa.

Az István bácsi nagyot ugrott és a Julcsát a földre lökte. De az Adám bácsi odament és pofon ütötte és kiabált, hogy borzasztó volt.

A mama sirt, én is sirtam, a Julcsa is.

Adám bácsi pedig csak ütötte és a gallérját fogta meg és kivitte a szobából. A mama utánuk szaladt, a Julcsa is. Az udvarra szaladtak és borzasztó rivás volt, meg annyi nép, mint mikor a papát temeték. Én néstem, mert az ajtót nyitva hagyták és szerettem volna az udvarra szaladni. De nem szaladtam, mert inkább felálltam a székre és ettem babot.

A harmadik interpelláció vonatkozik Wekerle Sándor miniszterelnök tegnapi nyilatkozatára, amelyet a folyosón tett s amely s. ólt arról, hogy a magyar kormány a horvát rezolúcionistaikat meg fogja semmisíteni. Ezt az interpellációt Popovics Dusán terjeszti be.

Simkó Józsefnek is van panaszja. Szeren csére magánpanaszja, amely miatt nem interpellál. A miniszterelnök ugyanis csevegés közben elbeszélte, hogy nem tud reformján dolgozni, mert a simkók kérésekkel zaklatják. A Háznak egyetlen Simkó tagja magára vonatkoztatva a simkó gyűjtőnevet s kijelentette, hogy egye fene a képviselőiséget. Lemond a mandátumáról, ha elégtételt nem kap. A mlóta képviselő. — ugy mondta, — összesen kétszer volt a miniszterelnöknél. De ez az affér, ugy látszik, simán intéződik el, mert az ülés megnyitása után Simkó és Wekerle barátságos beszélgetésbe merültek.

Részletes tudósításunk:

Justh Gyula elnököl az ülésen.

Üchtritz Amadé Emil gróf a gazdasági bizottság jelentését terjeszti be a Petőfi ház számára megajánlott összegről.

Következik az egyszakaszos kiegyezési törvény.

Vlad Aurél román nemzetiségű a javaslat ellen beszél. Az egyszakaszost sérelmesnek tartja a törvény és az alkotmány szempontjából, azután rátér a kiegyezés részleteinek bírálatára. A kvótaemeléssel szemben tiltakozik és kijelenti, hogy az állandóság konvertálása ügyében semmi előnyt nem kapunk. A fogyasztási adókat, igaz, önállósítjuk. De a munkás és proletár közönség nem fogja nagyon megköszönni ezt a vívmányt, amely legfontosabb szükségleti cikkeit megdrágítja. Nem ismeri el, hogy a kormány kényszerhelyzetben lett volna és a javaslatot nem fogadja el.

Lengyel Zoltánt szólítja fel ezután a jegyző, ő azonban nincs jelen.

Surmin György horvátul beszél a javaslat ellen.

Surmin György hosszabb horvát nyelvű beszédet mond a javaslat ellen, azután áttérnek az interpellációkra.

Bánffy Dező báró az önálló magyar jegybank ügyében interpellálja a miniszterelnököt. Kérdi, megfelel-e az igazságnak az a hír, hogy az október hó nyolcadikán létrejött kiegyezési zárójegyzékben a magyar kormány feltétlen kötelezettséget vállalt Ausztriával szemben, hogy az önálló bank behozatala után a pénzürték csökkenése esetén olyan intézkedéseket tesz, amelyek a forgalom teljes szabadságát biztosítják. Kérdi továbbá, hogy vajon e kötelezettség nem korlátozza-e a magyar országgyűlésnek az önálló bank dolgában való elhatározási szabadságát.

Wekerle Sándor miniszterelnök kéri, hogy érdemben máskor válaszoljon az interpellációra, mert teljes biztosítókkal felszerelve akar a Ház elé jönni.

Popovics Dusán horvát képviselő magyar nyelven Wekerle miniszterelnököt ama tegnapi kijelentése miatt interpellálja, hogy a kormány a horvát rezolúcionistaikat meg fogja semmisíteni.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy ő nem mondotta azt, hogy megsemmisíti a horvát koalíciós pártokat, hanem azt, hogy politikailag lehetetlenné fogja tenni őket. A horvát országgyűlés feloszlását nem fenyegetésként említette, mert tisztában van azzal, hogy a horvát közvéleményt nemcsak felizgatták, hanem terrorizálják is és alig remélhető, hogy új többség jöjjön létre. A kormány horvát politikája tehát ez: először módot nyújtunk az uraknak, hogy lehetővé tegyék az alkotmányos kormányzást és ha ez nem sikerül, igyekezünk az urakat mellőzni és új többséget teremteni.

Popovics Dusán horvát beszédben kijelenti, hogy a választ nem veszi tudomásul.

A Ház a miniszterelnök választását tudomásul vette, mire az ülés fél négy órakor véget ért.

A portugál forradalom.

Az első összeütközés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

A napi jelentések, melyek a portugál helyzetet ismertetik, oly ellentmondók, hogy senki sem tudja, hogy a pirenei félsziget eme kis országában mi történik. A rendkívül szigorúan kezelt cenzura folytán kételkedéssel kell fogadni a kormánykörökből eredő híreket, melyek az ellenzéki pártok riasztó hírelvel szemben azt vitatják, hogy az országban teljes nyugalom van.

A „Daily Telegraph” tudósítója hosszabb jelentést küldött lapjának oly módon, hogy megirt cikkét a spanyol határra küldte, ahonnan lesürgönyözték a lap szerkesztőségének. E jelentés szerint a portugál hadsereg tisztikarának vasárnapra tervezett hódolata elmaradt a kormányelnök intézkedése folytán, ki attól tartott, hogy nagyobb ellentüntetések lesznek. Így aztán a nagyon zajosnak ígérkezett vasárnap minden incidens nélkül folyt le. Bár az általános nyugalom csak a két királyi rendeletnek köszönhető, mely közül az egyik szigorúan megtilt minden politikai gyülekezést, a másik pedig szigorú megtorlást helyez kilátásba oly lapoknak, melyek kritika tárgyává teszik a mostani kormányrendszert.

A fővárosban nem nagyon látni a zavaros politikai helyzetet, mert a társadalmi élet a rendes mederben folyik le. A tömeg nem sokat törődik a politikai helyzettel, mert kevés bizalommal viseltetik az egyes pártok vezéréi iránt. Érdekes különben, hogy Franco miniszterelnöknek sok híve van abban a körökben, melyek távol tartják magukat a politikai helyzettől. Ezek szerint ugyanis a diktatúrára szükség volt, mert Portugáliában a politikai élet oly posványos volt már, hogy az országot előbb-utóbb végromlásba kergették volna. A tudósító szerint a nagy veszély a hadsereg és a haditengerészetben rejlik, mert ezek lojalitásához kétség fér, amióta a forradalmi párt hatalmas agitációt indított meg körében. Bár Franco kijelentette, hogy mit sem tart a hadseregtől és flottától, mert ezek hűek maradnak királyukhoz, de az ellenzék vezérei nagy hangon hirdetik, hogy a hadsereg gyűlöli a diktátort.

Tény az, hogy a kormány intézkedésére több ezred katonától elvették az élelőtényt és hogy a hadihajók legnagyobb részét tengerre küldték. Az a körülmény azonban, hogy a kormány előkészületeket tesz a király brazilai útjára, azt bizonyítja, hogy nem fél a forradalom kitörésétől. A király brazilai útjához különféle kommentárokat fűznek. Állítólag a brazilai monarchista párt csak azt várja, hogy Carlos király utra keljen s rögtön kitűzi a forradalom zászlóját, melynek célja lesz a köztársaságot megbuktatni és Carlos királyt császárrá kikiáltani. Ebben az esetben a király lemondana trónjáról fia javára. Ez volna talán a legjobb megoldás, ha ez az egész terv nem lenne a fantázia szüleménye.

Melillából jelentik: A királyi csapatok tegnap este Markica mellett megtámadták a forradalmárokat, akik halottakban és sebesültekben nagy veszteségeket szenvedtek. A Szalda hadihajó a királyi csapatokat jól irányított tüzeléssel támogatta, a mely több gazdasági épületet elpusztított. Azt hiszik, hogy a harc ma megújul.

Hatszázötven ruha.

Felruházott gyermekek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4

Egy darabból készült, tehénbőr cipő, a talpánál erős, masszív varrással, a sarkán széles, vaspatkóval. Nagyon nagy urak turista utakra viselnek ilyen, vagy szegény gyermekek kapják ezeket egy-egy jótékony kiruházási ünnepélyen.

Ma délután három óraker hatszázötven pár ilyen becsületes, komoly cipőt osztottak ki szegénytanulók között.

Ünnepélyes, díszes nagyterembe rongyos, sápadt gyermekeket vezetnek fel. Néhány közülük — a tél kezdete dacára — mezitláb van, de majdnem valamennyi trikóingben jár.

— Tóth János! — kiáltja a ruhakiosztó tisztviselő.

— Itt vagyok!

A hosszú asztalon, a fiúcska felé egy göngyölgő gurul: egy téli kabát, egy meleg nadrág és egy pár ama tisztességes, elnyúlhatatlan cipőkből. A gyermek felkapja, össze-vissza forgatja a ruhát, az orra alá tartja a fagygyuszagu csizmát és elmegy, az örömtől pirosra gyúlt arcával.

A folyosón kint beszélgetnek, akik még nem kerültek sorra. Csitri lányok a ruha szabása iránt érdeklődnek, komoly képű, koragyreg fiúk kérges kezükkel egy-egy kikapott ködmén szövetét tapogatják.

Azután bemennek ők is és egy fél óra múlva fel vannak öltöztetve az orruk hegyétől a talpukig ujonduj gyapjas kabátba, vastag bőri cipőbe.

A gyermekek — naptól fakóra szült — borzas hajából csak egy-egy fürt szabadul ki az új szipka alól és az arcukból csak a ragyogó szemük látszik a télikabát felgyürt gallérja felett. És a testükhöz melegen simul a puha, vastag ruha. A ruha, amelyhez néhány ember jó szíve juttatta a tél előtt készületlenül álló gyermekeket.

*

Fényesebb, hivalkodóbb ragyogású ünnepély akadhat akárhány, de nemes emberi érzések, a szeretet melegsége, keveset avatnak a szívek olyan igaz, bensőséges ünnepévé, mint azt, mely ma délután folyt le a Weitzer János-utcai polgári fiúiskola dísztermében, őzv. Hauser Károlyné fáradhatatlan munkásságának bizonyítékául. A szegény iskolás gyermekek öröme tette olyan megkapóvá ezt az aktust, mely újabb bizonyossága a szegénytanulókat segélyező egyesület áldásos missziójának. Hatszázötven gyermeket ruháztak fel ma, hogy a szegények nagy ellensége, a tél ellen megóvják őket s ezt a ruhakiosztást, a jószívek ünnepét nagy, előkelő közönség nézte végig, hogy részt vegyen a legtisztább érzések okozta örömben.

Az ünnepségről szóló részletes tudósítást a következőkben adjuk:

A Weitzer János-utcai polgári iskola dísztermébe gyűltek össze ma Arad szegény tanulóit. Itt osztották ki nekik a téli ruhát, cipőt és sapkát. Az ünnepélyre eljötték Varjassy Lajos polgármester, Capdebó ezredes, Lakatos Ottó dr. rendfőnök, Kövér Béla földbirtokos, Péterffy Antal, Allersdorfer Julián katonalelkész és Kovács Vince.

A belvárosi iskolák ötszázharminc gyermeke lett felöltöztetve, míg a ségai és gájiak, mintegy százhuszan, holnap délelőtt kapják meg ruháikat.

Felruházott tehát a szegénytanulókat segélyező egyesület ez évben hatszázötven gyermeket.

Igazán felemelő látvány volt, mikor az az óriási gyermekereg tanítóik vezetése alatt a ruhakiosztáshoz felvonult. Látszott rajtuk, mint örvendenek annak, hogy ezután nem kell félni a hidegtől.

A nagy terem szorongásig megtelt előkelő

érdeklődő közönséggel és a ruhát váró gyermekekkel. A ruhák kiosztása előtt Kovács Vince tartott egy szépen átgondolt, költői szépségekben gazdag beszédet. Ez alkalommal megemlékezett az egyesület tizenhét évi munkásságáról. Szerény volt a kezdet s ma már ily nagy mértékben képes nemes hivatását teljesíteni. Gyermeki szívekbe véste a kötelességteljesítés, a haza és Isten iránti szeretet nemes teljesítését. Majd megemlékezett Hauser ezredesné szívósságáról s az őt segítő védaszonyok önfeláldozó buzgóságáról.

A mély hatást keltő beszéd után kezdetét vette a ruhák kiosztása. Mily végtelen boldog volt az a kis nebuló, ki egyik kezében a ruhát, a másikban pedig cipőjét tartva, sietett haza.

Az előkészített ruhákon kívül kiosztották a Széchenyi Kázmérné által küldött ötven db. kézzelölt, Simon Karolin igazgató úr a polgári leányiskola növendékei által varrott hatvan darab inget, Tötössy Dalma és Tötössy Ida által adományozott sapkákat és karmanlyut. Ezt azonban a jobb tanulók kapták.

A kulisszák szenzációi.

*

Zikó Ilma.

Ugy gondoljuk, hogy ha ma este valami szenzációs hírt harsognak volna a fülünkbe, például azt, hogy a kormány (bár úgy volna) megbukott, a válasz talán csak ez lett volna:

— Ugy? Szép tőle.

Semmi különösebb emóció, a csodálkozásnak a minimumra redukált jele, az embereket más kötötte le, megengedjük, jelentéktlenebb esemény, száz mértföldről nézve mosolygást keltő semmisség, de nekünk érdekesebb, mint a világ leghizottabb szenzációi, kezdve I. Ceopold király legújabb élményeitől, fel egészen az oroszok cájra ellen intézett dinamitmerényletig. Egy megsebzett ujj, amelyből előtűnik csöpög a vér, nagyobb borzadást kelt, egy tőlünk száz mértföldre történt katasztrófánál. Egy nagyhirű, de nekünk személyében ismeretlen milliomos öngyilkossága nem hat úgy meg, mintha egy a világ előtt jelentéktelen jóbarátunk emeli maga ellen a fegyvert. Egy remekmű párisi előadása semmiesetre sem érdekli annyira az embert, mint egy helyi szerző kezdetleges darabja.

— Egy inci-finci esemény érdekesebb minden világszenzációnál, — mondaná, vagy talán mondta is a szellemes, de gyakran értelmetlen aforizmak nagymestere: Wilde Oszkár.

Szóval, ami előtűnik történik, aminek előzményeit ismerjük, amelynek szereplő személyei velünk élnek, szemünk láttára hisznek vagy fogynak, velünk bálóznak, velünk járnak a színházba, együtt tapsolnak velünk, ugyanazt a jó vagy rossz levegőt szívják, mint mi: az, illetve azok, mindenkor jobban lekötik érdeklődésünket, mint egy tőlünk távolabb történő esemény, amelyben előtűnik talán csak névleg ismert személyek szerepelnek. Sőt — hogy nyomban átesapjunk arra a térre, amelyen tallózni akarunk — egy egekig felmagasztalt művész, — mondjuk színész — aki diadalmasan járta be az egész világot, nem kelt bennünk olyan emóciót, mint egy színpadra lépő előkelő asszony. Megnézzük, betöltjük az egész színházat, elfoglalunk minden talp alattnyi helyet, gyönyörködünk, álmélkodunk, elragadtatással tapsolunk neki, de ennek a láznak egészen más a komponense, mint az utóbbi esetben, amely a mi szempontunkból véve sokkal raffináltabb, izgatóbb élvezethez juttat.

Egy asszony, aki ugyszólván előtűnik el, akit nap-nap után látunk, aki rendes látogatója a korzónak, színháznak, báltermeknek, akinek csak azon tulajdonságait ismerjük, hogy szép, sikkes és öltötte, egy borús őszi délutánon azzal lepi meg az ő figyelő közönségét, hogy színpadra lép. Nem diletáns kedvében, hanem mert hivatottságot érez a festett világba és talán — ami még érdekesebb — kegyérkeresetből. A színpadai művészek magnetikus hatása van. Tizenöt éves álmodozó bakfiak, éreim

ifjak, talán kilencven percentben a kulissza mögötti világról álmodoznak. Ez untató dolog, a csömlőléig vagyunk vele. De ha egy érett és okos asszony, aki megállapodott szemmel nézi a világot, aki megizelte már az élet gyönyörűségeit és kesserveit, akinek van már határozott meggyőződése és véleménye, aki meg tudja mérni minden tetteinek horderejét, — a színpadra kívánczik, ez érdekes, nem mindennapi esemény.

A jóbarátok csodálkozva néznek össze, az ellenségek ajkbiggyesztve mosolyognak. Vajjon mi jutott az eszébe. És miért csak most? Caprice az egész, egyike azoknak, amelyeket az asszonyi nem bőven termel. Hát csakugyan? Komoly az elhatározás? És mikor váltja tette? Tanulja-e már a szerepét? Fogja-e tudni? Milyen a hangja? Milyen az előadása? Van-e tehetsége, mert ez a fő.

Megindul a találgatások áradata. Baráti körben, kávéházban és a korzó ivlámpái alatt erről beszélnek az emberek. Dicsérolon vagy fitymáló hangon, de valamennyien a kíváncsiság lázától ellepve. És sietnek a színház pénztárához; boldog, aki jegyet kaphat.

Ime, ezek az általános szimptomái egy olyan eseménynek, mint amilyen a mai volt. A közönség a szokottnál korábban foglalja el helyeit, nincs egy üres páholy, de még egy üres szék sem. És mintha az arcokról letűkröződnék az előzetes elhatározás:

— Bizonyosan jó lesz, tapsolni fogok neki.

Vagy:

— Bizonyára gyenge kísérlet lesz, én ugyan nem mozdítom meg a tenyeremet.

Vannak azután, akik azt várják, hogy mikor sül bele, mikor akad meg. A kezdőknél elsősorban erre gondolnak. Jönnek a jóakarók, akik a mindenképpen tapsolók táborába tartoznak, akkor leginkább, ha csufos a bukás. Végül ott vannak, akik nem formáltak előre semmiféle véleményt, akik a tapsot a sikertől, a megbotránkozást a bukástól teszik függővé. Ezek a legobjektivebbek, a legigazságosabbak, amiből önként következik, hogy az ő táboruk a legkisebb.

De pszt! Felgördül a függöny. Néhány huszárkard csörrenése, azután csendes lesz minden. De egy két perc és ismét türelmetlenül kezd a közönség. A várakozás láza ellepi az egész házat.

— Lássuk már. Mikor jön már.

A kulisszák mögül csöngetnek. Valaki jön.

— Ó lesz az, suttogják és olyas fajta zaj támad a nézőtérben, amelyet a parlamenti tudósítók „Mozgás-sal” jeleznek. Az arcok előrenyomulnak, valami különös, megnagyarázhatatlan láz fogja el a nézőtér: a bizonytalanság láza.

Az ajtó nyílik és belép — Bouquet, (Várnay). A közönség kissé csalódottan hajlik hátra, mert bár Várnay kitűnő színész, ezuttal nem ő az érdeklődés központja, hanem Zikó Ilma... Végre elérkezik a jelenés. Elegáns utruhában lép be... A közönség talán még érdekesebb ekkor, mint a színpad. Egy perc és el fog dőlni, hogy műtaps lesz-e, avagy őszinte siker? A közönséget fogja el a lámpaláz, nem Zikó Ilmát. Érdekes a tömeg lélektana. A kiáltott nagyságot kéjjel tiporja el, a névtelen kezdők iránt önkéntelenül is drakkol. Ha még öt perccel előbb más volt a véleménye, most ösztönszerűleg kívánja a sikert. A kritikus perc elmúlik és az ezer fejű Cézár megkönnyebbülve lélekliz fel:

— Nem lesz baj. Most már tapsolhatunk.

A függöny legördül, felhangzik a taps. Nem a jóakarók tapsa, az igazságosan ítélő bíráké: siker... siker. Virágerdő lepi el a függöny előtti teret. A második felvonás már nyitászini tapsot eredményez. A közönség szereti a talentumokat, szeret „felfedezni.”

Es a kifelé tódulók egyhanguan konstatáljuk:

— Még sem volt asszonyi caprice...

Mi is megállapíthatjuk, hogy nem az volt.

— nyi.

Uj darabontok.

Nincs magyar obstrukció.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 4.

A mai nap jelentős politikai eseménye az, hogy a disszidensek elhatározták, hogy az egyszakaszos javaslatot ugyan nem szavazzák meg, de a vitában nem vesznek részt, nehogy úgy lássék, mintha a horvátokkal és a többi nemzetiségekkel együtt obstruálnának. A másik esemény egy estilap szenzációs jelentése — az új darabontvilágról. Még szerencse, hogy meg fogják cáfolni.

Uj darabontvilág.

Egyik — rendszeren jól értesült — fővárosi estilap írja: Bécsi levelezőnk ropant érdekes és különös dologról értesít bennünket. Az értesítés állítólag az átmeneti megegyezésről szól, melyre a magyar és az osztrák miniszterelnökök Wekerle minapi bécsi tartózkodása alatt jutottak. A híradás szerint a két miniszterelnök megegyezett, hogy a kiegyezés egész komplexumát 1908. január 1-én életbeléptetik akkor is, ha akár az egyik, akár a másik, akár egyik parlament sem szavazta meg a mondott határnapig; vagyis fentartják egyoldalú, vagy minden parlamenti felhatalmazás nélkül a viszonyosságot mindaddig, míg vagy a jelenlegi, vagy esetleg az új képviselőházak megadják az utólagos parlamentáris szankciót.

Ez magyarul annyit jelentene, hogy mindkét országban törvénytelenül, alkotmányellenesen és abszolút kormányhatalommal léptetnék életbe az új kiegyezést. A hír szinte hihetetlen, de kétségtelen, hogy azon a lejtőn, melyre a magyar kormány jutott, semmi sem lehetetlen s miután igen komoly és megbízható forrásból kapjuk az értesítést, azt kell föltételeznünk, hogy a hihetetlennek hangzó hír rövid időn belül valóvá is fog válni.

Budapesti jól beavatott oldalról megerősítik bécsi tudósítónknak ezt a híret azzal a toldással, hogy a javaslatokat a parlamentek utólag visszaható erővel fogják felruházni, hogy az ezáltal esetleg beállandó törvényen kívüli állapot utólag törvényesíthessék. Ezekon felül a magyar kormány az egész eljárást a pártok hozzájárulásától tette függővé, vagyis parlamenten kívül előlegesen biztosítani akarja a parlamentáris többség utólagos jóváhagyását. Ausztriában esetleg a 14. szakaszszal segítenek magukon.

Nincs magyar obstrukció!

A függetlenségi pártból kilépett disszidensek bizalmas tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy a kiegyezésről szóló egyszakaszos javaslat ellen nem szólalnak fel. Az értekezlet belátja ugyanis, hogy a nemzetet továbbra is gazdasági bizonytalanságban hagyni nem szabad és az ország érdekeit egy horvát obstrukció ellenében meg kell védeni.

A határozat politikai körökben nagy feltűnést keltett. A koalícióban természetesen örülnek a disszidensek ezen állásfoglalásának, amelynek alapján a következő tíz képviselő áll el a felszólalástól: Wesselényi Ferenc báró, Urmánczy Nándor, Szász József, Eötvös Károly, Barta

Odön, Hentaller Lajos, Molnár Jenő, Dobroszláv Péter és Csépany Géza.

Lengyel Zoltán azonban e határozatnak nem veti magát alá, hanem a legközelebbi napokban fel fog szólalni a javaslat ellen.

A horvátok állásfoglalása.

A horvát képviselők ma délután nagy értekezletet tartottak a kiegyezés és általában a politikai helyzet tárgyában. A konferencián nemcsak a horvát-szerb koalíció, hanem a horvát országgyűlés és a főrendiház horvát tagjai is részt vettek.

Tomasics György altábornagy, a horvát koalíció főrendiházi tagja, aki ma a képviselőház főrendi karzatán végighallgatta Surmin György hosszú horvát beszédét, egy hírlapíró előtt így nyilatkozott:

— A délutáni értekezleten fogunk csak megállapodni állásfoglalásunk dolgában. Arról, hogy a horvát szerb koalíció lesz-e, nem beszélünk, hogy a küzdelem minden pozitív eredmény nélkül véget érjen, szó sem lehet. Nálunk Horvátországban nincs ma unionista politikus, aki az elhibázott pragmatika kérdésében a magyar kormány rendelkezésére állana. Valahányat közülük a magyar kormány felszólított, hogy vállaljanak hivatali és működjenek közre a kibontakozásban, mind elutasító választ adott.

Lehet, hogy a magyar kormány erőszakkal próbálkozik meg. Én katonáember vagyok és tudom, hogy erőszakkal sok mindent lehet elérni, még sem hiszem, hogy ez esetben sikerre vezetne az erőszak ellenünk. Egy szavunkba kerülne és egész Horvátország megtelne soha nem látott események és demonstrációk lármájával. Mi azonban minden erőnkkel azon vagyunk, hogy tüntetések ne legyenek, mert mi is békességet akarunk.

A konferencián hosszabb vita után elhatározták, hogy az obstrukciót folytatják. Azon kérdést illetően, vajjon a horvát képviselők továbbra is részt vegyenek-e mindnyájan a magyar parlamenti üléseken, vagy pedig az összehívott horvát tartománygyűlésen jelenjenek-e meg, döntés még nem történt. E kérdésben való állásfoglalást attól teszik függővé, hogy a jövő hét folyamán miként alakul a politikai helyzet.

Az anya rémtette.

A háziur miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 4.

A budapesti háziurak ellen évek óta dühöng mindenki, aki lakó. A háziurak a dühöngésre béremeléssel felelnek. A budapesti elv az, hogy addig kell a lakót nyuzni, amíg szépen elcsendesedik. Ezt ugyanis elmondják naponta többször, már mindenkinek könyv nélkül tudja. Özvegy Antos Antalné is tudta, de mit használt, ha a házbért megfizetni még sem tudta?

Özvegy Antos Antalné Ujpesten, a Nyárutca 73. számú házban lakott. Ujpesten pedig a budapesti erkölcsök az uralkodók, még a háziurak közt is. Antosnénak egy kis leánya van, Fanny, aki hétéves. Amióta Antosné férje meghalt, az özvegy csak a legnagyobb küzdelmek árán volt képes, a maga és gyermeke számára a legszükségesebb élelmet beszerezni. Házbérre egyáltalán nem jutott. És mégis első a házbér, mert a gyomrába nem néznek az embernek,

de hajlék nélkül nem lehet. A rendőrség is is azt követeli tőle, hogy hajléka legyen, a kosztjával nem törődik.

A saját és gyermeke szája elől szedte el a félig-meddig felesleges falatokat és odaadta a házigazdának. De bár sanyarogtak, éheztek, a házbért mégsem tudta kiteremtetni.

A házigazda nagyon elnéző volt, több terminust adott, várt a házbérre, amíg csak lehetett, de tegnapi végérvényesen kiadta az özvegy utját. Tegnap pusztulnia kellett a lakásból.

Özvegy Antos Antalné elhatározta, hogy véget vet a kinszenvedésnek, előbb megöli gyermekét, aztán önmagát.

Egy konyhakéssel akarta kivégezni a kis Fannyt, de a gyermek védkezett és sikongott. A szomszédok figyelmessé lettek a dologra és a gyermek segítségére siettek. De akkor már halántékán veszedelmes szurdást kapott. Antosné, mikor gyermekét eszméletlenül, véresen látta, megszökött.

A súlyosan sérült gyermeket a gróf Károlyi kórházban helyezték el. Antosnét a rendőrség keresi. Azt hiszik, öngyilkosságot követett el.

A Lloyd költözik?

Vendéglőből — klubhelyiség.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Az aradi Lloyd-társulat már régóta foglalkozik azzal a tervvel, hogy az eddiginél kényelmesebb, a klubéletnek jobban megfelelő helyiséget szerezzen magának. Már arról is volt szó, hogy a Lloyd megveszi a Vörösmarthy és Petőfi utcák sarkán lévő Holzer-féle házat s annak helyébe emeletes palotát épít a maga számára, a legnagyobb komforttal berendezett helyiségekkel kedveskedvén tagjainak. Az egyesület tagjainak többsége azonban nem tartotta kivételre alkalmasnak ezt a tervet, amely azután el is aludt.

Ma azután újabb terv vetődött fel a Lloyd átköltöztetése tárgyában. Rónay A. János, a Központi-szálloda ezidőszerűtől bérlője ugyanis Somló Ármán dr. utján beadványt intézett a Lloydhoz. A beadványban Rónay évi ezerkét száz korona bérösszegért felajánlja az egyesület helyiségeinek céljaira a Központi-szálló mostani télikerijét és két kisebb helyiséget, amelyeket hajlandó az egyesület átköltözése esetén a legnagyobb kényelemmel berendezni. A télikerit, amely most éttermül szolgál, kávéházzá alakíthatnák át, olyanformán, hogy a külön boxok a kártyázók rendelkezésére állanának. Természetes, hogy ebben az esetben billiárdasztalok is kerülnének a télikeribe, amely egyrészt csendes voltánál, másrészt nagy térfogatánál fogva is alkalmas lehetne klubhelyiség céljaira. Az a helyiség, melyet most a magántisztviselők egyesülete bérben, társalgószoba lenne. Ezenkívül még egy-két apróbb helyiség is állana a Lloyd tagjainak rendelkezésére.

Az átköltözködés kérdése egyelőre még nem aktuális, mert a Lloydot még két esztendőre szóló bérleti szerződés köti mostani helyiségéhez. Mivel azonban a klubhelyiséggé való átalakítások hosszabb időt vennének igénybe az ajánlat elfogadása esetén: a Lloyd választmánya már legközelebbi ülésén határozni fog az ajánlat sorsa fölött.

Ha az ajánlatot elfogadják, a Központi-szálló étterme a mostani nagy táncterembe kerülne. Ez főleg a bálrendezőknél okozna sok gondot, annál is inkább, mert az ipartestület

mostani vígadója sem szolgálhatja sokáig a mulatságok céljait. Az ipartestületi helyiségeket ugyanis már a tavasszal a *kerületi munkásbiztosító pénztár veszi bérbe* hivatali helyiségnek, még pedig hosszabb időre, úgy, hogy jövő farsangkor beállhat az az eset, hogy a bálozóknak nem igen lesz válogatni valójuk a termék között.

Andrássy Bánffy ellen.

Faképnél hagyott küldöttség.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 4

Politikai körökben élénk diskusszió tárgyát képezte ma Andrássy belügyminiszternek egy marostordamegyei deputáció fogadása alkalmával követett eljárása. A belügyminiszter a küldöttséget vezető Bánffy Dezső báró kemény hangon elmondott súlyos panaszaira rendkívül kímélt és hidegen válaszolt, majd pedig mikor Bánffy replikázni akart, egyszerűen — faképnél hagyta a meglepett küldöttséget.

Távirati jelentésünk:

A marostordamegyei autonóm párt küldöttsége Bánffy Dezső báró vezetésével ma délben járt Andrássy Gyula gróf belügyminiszternél, aki Hadik János gróf államtitkár társaságában fogadta őket. Bánffy elmondta, hogy nem tagja az autonóm-pártnak, de a megye egyik leggazdagabb birtokosa s a viszonyokat ismerve, köteles a deputációt vezetni. Kéri a minisztert, tegye a memorandumban foglalt panaszokat komoly mérlegelés tárgyává. Konstatálja, hogy a főispán intézkedései közt van sok, amely az autonómiát is sérti, a törvényt is. Ő erőszakos renoméjú főispán volt, de nem történt alatta sem, hogy a főispán telefonon adjon rendeleteket s a főszolgabírák telefonon továbbítsák.

— Akkor nem volt telefon! — szolt közbe Andrássy.

Bánffy kérte, szüntessék be a megyei ádáz küzdelmet, amelyből még sok baj akadhat.

Andrássy igen hidegen válaszolt.

— Természetesen meg fogom vizsgálni a sérelmeket — mondta — de ez éppenséggel nem jelenti azt, hogy bizalmam ifju Ugron Gábor főispánban megingott. Ami történt a múltban, azért vállalom a felelősséget. Bánffy is, aki pedig belügyminiszter korában talán nem tisztelte úgy az autonóm jogokat, mint én, tudni fogja, hogy a küldöttségek azzal szoktak hazatérni, hogy a bizalom megingott a főispánban. Hát sietek kijelenteni, hogy ez nem áll. Én is sürgősnek tartom a békét, de ha a törvényes intézkedések érvényét meg akarják akadályozni, félek attól, hogy nem lesz béke. Azt, hogy én gyáván elküldjem azt, akit az én politikám folytatására küldtem ki, ne várjak tőlem . . .

Ezzel Andrássy hátat fordított a deputációnak és ott hagyta őket. Bánffy vörösre nyult arccal csak ennyit szolt hozzájuk:

— Ugy látom, itt felesleges a replika . . .

A küldöttséggel feljött Erősdý Sándor felfüggesztett főjegyző is, de nem vett részt a fogadtatásban.

Más forrásból eredő értesítés szerint Andrássy Gyula még ennél is *élesebben* felelt a küldöttségnek. Kijelentette, hogy Ugron Gábor nem oka a harcnak. Ő már harcot talált ott. Politikája képviselőjét gyáván nem ejtheti el. Bánffynak az erőszakra vonatkozó szavaira pedig nem is felel.

Bánffy felelni akart, de csak annyit mondhatott, hogy: kegyelmes uram . . .

Andrássy erre sarkon fordult és távozott.

Az incidens a képviselőházban nagy feltűnést keltett.

MULATSÁGOK.

(=) A polgári jótékony nőegylet teája. Vasárnap élénk élet lesz az Iparosház nagytermében. Erkor rendezi a polgári jótékony nőegylet az idei szezon első teaszurját, amely közvetlenség tekintetében bizonyára nem marad a tavalyi zsurok mögött. A belépő díj mindössze két korona és ezért nemcsak hangversenyben, hanem teában és a hozzá tartozó süteményekben is része lesz a közönségnek. A zenét, mint már jeleztük, az aradi 33 ik gyalogezred kiűnő zenekara szolgáltatja Zellner karmester személyes vezetésével. A befolyt összeg a szegény özvegyek részére jut, bizonyos tehát, hogy Arad város közönsége meg fogja ragadni az alkalmat, hogy a jótékonyzág oltárán áldozzon.

Elfogtak egy gyermekrontót.

A marosparti merénylet tettese.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Egy züllött aradi csavargót kerített tegnap kézre a budapesti rendőrség. Elfogatását egy barátjának köszönheti, akit a napokban toloncoltak Aradra. A nyáron megirtuk, hogy Sztójka György nevű ember erköcstelen merényletet követett el Fulöp Anna cselédleány ellen. A leány kétségbeesve ment a rendőrségre, ahol megadta merénylőjének személyleírását, amelynek alapján a rendőrség megállapította, hogy az illető Sztójka György foglalkozás nélküli csavargó. Sztójkát Aradon és a környéken is keresték, de elillant a rendőrség elől, hogy hova, azt nem sikerült kipuhatolni. Később kiderült, hogy a merénylet elkövetése után Csermő községbe ment, ahol pár nap múlva tolvajlást követett el. Ellopta egy kereskedő biciklijét, amelynek nyergében távozott el Csermőről.

Tartózkodási helyét egy „barátja” árulta el. A napokban elfogtak a fővárosban egy züllött lovászt, akit a budapesti rendőrség Aradra toloncolt. Itt átadták a rendőrségnek, amely kihallgatta. Elmondta, hogy hónapok óta csavargott Budapesten állás nélkül. Fázott, éhezett, lerongyolódott, míg végre a rendőrség kezére került. Ezután érdekes vallomást tett, amelyvel Sztójka tartózkodási helyéről adatokat adott a rendőrség kezébe.

— Nem bánom, hogy eltoloncoltak, — mondta — de igazságtalanságnak tartom, hogy éppen engem utasítottak ki, holott nem követtem el semmit. Nem loptam, nem csaltam, csupán annyi volt a bűnöm, hogy nem tudtam állást találni. Vannak Budapesten olyanok, akik inkább megérdemlik, hogy Aradra toloncolják őket.

A kihallgatást végző rendőrtisztviselő faggatni kezdte a lovászt, hogy kik azok.

— Nem árulhatom el őket, félek a boszujuktól — jelentette ki a lovász.

— Ne féljen, nem lesz semmi baja, biztatta a rendőrtisztviselő.

A lovász egyideig vonakodott, de miután a rendőrtisztviselő megnyugtatta, hogy senki sem fogja bántani, elárulta, hogy Sztójka György már hónapok óta a fővárosban tartózkodik, ahol züllött életet él.

— Másokról nem tud? — érdeklődött a rendőrtisztviselő.

Sztójka habozva jelentette, hogy nem. Azután nem is volt hajlandó többet vallani, noha bizonyos, hogy más aradi illetőségű, a fővárosban tartózkodó szőlőművekről is van tudomása. A lovász vallomása alapján a rendőrség átirta a budapesti rendőrséghez Sztójka letartóztatása és Aradra szállítása iránt.

Ez meg is történt. A budapesti rendőrség ma táviratilag értesítette az aradit, hogy Sztójkát letartóztatta és átadta az ügyészségnek, amely már holnap utnak indítja az aradi ügyészség fogházába. Sztójkát, akinek valószínűleg több bűn terheli a lelkét, Aradon vizsgálati fogságba fogják helyezni és büntetésének kitöltése előtt aligha menekül a fogházból.

A vízvezeték zárlata.

A tárgyalás első napja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Az aradi kir. törvényszék ma délelőttre tűzte ki a tárgyalást a város azon kérvénye fölött, amelyben Arad városa a vízművekre a zárlat elrendelését kérte. A tárgyalás azonban a bírák elfoglaltsága miatt csak déután volt megtartható.

A zárlat elrendelése tárgyában ma Mandl Vilmos, dr. a vízvezeték ügyésze terjesztette elő a vízművek tulajdonosai nevében a kifogásait. Az egész délután azzal telt el, hogy Mandl Vilmos jegyzőkönyvbe diktálta a kifogásait, melyekkel a város zárlati kérvényének minden pontját megtámadta. A tárgyalás Mészáros Dániel törvényszéki bíró hivatalos helyiségében folyt le. A város képviselőiben Reicher Károly főügyész és Jegesy Károly dr. jelentek meg. A tárgyalás ma nem fejeződött be: holnap folytatják.

Mindjárt a tárgyalás elején történt, hogy Mandl Vilmos dr. zárt tárgyalást kért, azzal indokolva a kérését, hogy előadni való során több olyan részlet is előfordul, amely nem tartozik a nyilvánosság elé. Miután a bíró a törvény értelmében a fél indokolt kérelmére köteles a zárt tárgyalást elrendelni, Mandl előterjesztésének Mészáros bíró eleget is tett.

Ez a tény mindenestre igen furcsa világításba helyezi a vízművek pörét, mert teljességében érthetetlen dolog, hogy milyen részletek lehetnek egy város egész polgárságát érdeklő perben, amelyeket el kell titkolni. Az ilyen ügyeket a legaszyobb nyilvánosság előtt kell tárgyalni, mert a titkolózás igen könnyen adhat alkalmat olyan — esetleg teljesen indokolatlan — feltevésekre, amelyekből azután igen súlyos következtetések vonhatók le. A nyilvánosság jogait teljes mértékben respektálni kellene az ilyen pörökben, melyekben elvégre is nem intim családi ügyekről, hanem közérdekű, nyilvánosságot követelő dolgokról van szó.

Magánuton szerzett értesüléseink alapján a tárgyalás lefolyásáról a következőket jelenthetjük:

Mindjárt a tárgyalás megkezdésekor felvetette Mandl Vilmos dr. azt a kérdést, hogy vajjon eleget tette a város a végrehajtási törvény ama rendelkezésének, amely előírja, hogy a zárlatot kérő fél minden igényét köz-

okirattal, vagy magánokirattal tartozik bizonyítani? Fejtette továbbá, hogy az okiratok tartalma megállapítja-e a város jogos igényét az aradi vízművek részvénytársasággal szemben, s hogy ennek alapján kérhet-e a város a zárlatot?

Mandl aztán kiemelte, hogy a városnak nincs joga ahhoz, hogy a vízműveket azért az alacsony árért, vagyis 1,239,000 korona 20 fillérért követelje a részvénytársaságtól.

Végül rátért arra a kérdésre, hogy vajjon a kérvényben igazolva van-e a veszély, mely Arad várost érhetné a részvénytársaság részéről. Ez a veszély aligha lehetne más, mint az, hogy a részvénytársaság a pör eldölte előtt a vízműveket másnak eladná.

Ennél a pontnál megszakadt a tárgyalás s innen folytatódik holnap délelőtt 9 órakor.

Barabás és Arad.

A nehéz választás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Január elején következik el az a terminus, amikor Barabás Bélának föltétlenül nyilatkoznia kell aziránt, hogy vajjon melyik törvényhatósági bizottság tagja akar maradni: az aradié-e, vagy a pestmegyei. Ez a kérdés azonban már most erősen aktuálissá vált, mert *Varjassy* Lajos polgármester éppen ma szőlította fel levéllileg nyilatkozattételre azokat a városatyákat, akik a törvényhatósági bizottságnak választott jogon is, virilis jogon is tagjai, hogy vajjon milyen minőségükben kívánják jogukat gyakorolni: mint virilisták-e, vagy mint választottak.

Ezek közé a városatyák közé tartozik Barabás Béla is, aki ma szintén megkapta a polgármester levelét. Természetes, hogy miután a kérdés megválaszolása nem sürgős természetű: Barabás Béla, aki ma reggel érkezett Aradra, nem sietett válaszolni.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársa ma szintén kérdést intézett Barabáshoz aziránt, hogy megmarad-e aradi városatyának? Barabás azonban a kérdésre *külső feleletet adott.*

Noha ezideig még nem történt Barabás részéről határozott kijelentés, hogy melyik bizottsági tagságát tartja meg: mégis sajnálattal kell tudomásul vennünk, hogy Barabásnak eltökélt szándéka az aradi városatyaságról való lemondás. A most lezajlott községi választások során ugyanis Aradon járt egy Barabáshoz igen közel álló uri ember, aki rendesen teljesen be van avatva Barabás szándékaiba is. Ez az uri ember többek társaságában kijelentette, hogy a függetlenségi párt alelnökének az aradi közélettől való visszavonulása *befejezett tény*, amelyen immár *semmi sem változtathat.* Barabás a pestmegyei törvényhatósági tagja marad.

Mindenesetre sajnálatos, hogy Aradnak el kell veszítenie olyan elismert közéleti nagyságot, mint amilyen Barabás Béla. Remélhető azonban, hogy ez a szakadás nem végleges és hogy a most távozó Barabásnak még lesz módja és alkalma, hogy ismét tevékeny részt vegyen az aradi közügyek intézésében, amelyben az ő nagy munkáereje, tehetsége és tudása mindig a város javára szolgált.

Egy nedves tárgyalás.

A titokzatos vízvezeték.

Csak titokban . . .

Kint vagyunk a vízből!

Arad, december 4.

Mészáros bíró szobája előtt, a törvényszék második emeletén két újságíró beszélget. Természetesen a vízvezeték zárgondnokság alá helyezéséről van szó.

— Nem csodálom, — mondja az egyik, — hogy gondnokság alá helyezik a vízvezetékot, hiszen még tényleg kiskorú.

— No és ha elrendelik a zárlatot? — mondja a másik. Akkor talán kint vagyunk a vízből?

Ilyen, sőt még rosszabb viccek között telik el az idő, amikor megjelenik a lépcső fejárátánál *Mandl* Vilmos dr. Utána jön a segédje, aki fekete viaszkos vászonba csavart csomagot hoz. Egész természetes csomag: az újságírók mindjárt tippelnek is, hogy mi van benne. Az egyik a megváltási milliót gyanítja, amelyet talán mégis felvett a vízvezeték, a másik ellenben úgy sejtí, hogy a csomagban a megtört szívű angolok megtört szíve található, amelylyel hangulatot akának kelteni. Igen természetes, hogy a két verzió közül a harmadik igaz, hogy ugyanis a csomagban akták vannak, az aktákban érvek. Mivel pedig a csomag legalább öt kilót nyom, az újságírók kijelentik:

— Meg fogjuk írni, hogy *Mandl* súlyos érvekkel bizonyította a vízművek igazságát.

Jön azonban *Jegesy* Károly is, szintén tekintélyes aktacsomóval. Mondják, hogy odakint, a törvényszék előtt még két tekintélyes aradi szállító cég butorkocsijai állanak egymással szemben. Az egyik cég butorkocsijában a vízvezeték, a másikban a város aktái vannak. A vízvezeték aktáit szállító kecsis így biztatja a lovakat:

— Gyü, a megváltódat!

A város kocsisa így:

— Gyü, hogy a víz vessen fel!

Mind ezek azonban csak alaptalan kombinációk, mondhatnók: légből kapott koholmányok, amelyet a második emeleten találnak ki a pihent agyak. A száraz tény az, hogy a felek bevonulnak a bíró szobájába, leteszik a nagy aktacsomókat az asztalra. A homályos kis szobában csak néhány villamos körte világít.

— Nagyon homályos ügy! — mondja egyik betévedt újságíró. Tessék a kérdést jobban megvilágítani, szóval még néhány lámpát meggyújtani.

Ez azonban nem történik meg. Hanem megtörténik valami, ami sokkal különösebb. Tudniük *Mandl* Vilmos dr. megszólal:

— Kérem, bíró ur, a tárgyalás részletei között vannak olyanok, melyek kényesek. Tárgyaljunk a nyilvánosság kizárásával. Kérem, tessék a hírlapírókat eltávolítani!

Az újságírók összenéznek:

— Nini, a vízvezetéknek kényes ügyei vannak! Titkai. Eddig úgy tudtuk, hogy zárt tárgyalást csak akkor szokás kérni, ha valami igen pikáns ügyről van szó. A vízvezetékot azonban a legjobb akarattal sem lehet pikánsnak minősíteni. A vízvezeték ügye ma Arad polgárságának az ügye. Itt nem szabad titkolózni!

Mandl Vilmos azonban más véleményen van, ő tudja, miért. Bizonyára olyan ügyekről lesz szó, amiket nem jó a nyilvánosság ítélőszéke elé vinni. Jó ezt tudni: a vízvezetéknek titkolni valója van. A bíró tehát udvariasan felszólítja a hírlapírókat, hogy sziveskedjenek más mulatságot keresni. Mit van mit tenni, az újságírók elmennek, de az egyik nem állhatja meg, hogy a fogai közül ki ne szalasszon egy ironikus megjegyzést:

— Gyerünk fiúk! Itt a vízvezeték házasságtörési eseteit tárgyalják!

Bent pedig megkezdődik a tárgyalás. Száraz, unalmas dolog: *Mandl* Vilmos jegyzőkönyvbe diktálja a vízvezeték kifogásait a város zárgondnokságot kérő keresete ellen. A város tizenhat gápirásos oldalon kéri a kárnivalóját: természetes, hogy erre legalább is harminckét oldalon kell válaszolni. Hogy a víz művek nincsenek veszélyeztetve, hogy a város így, sőt amúgy egészen jogtalanul kereskedik. És így tovább.

Jegesy mindezt a nevéhez illő fagyos nyugalommal hallgatja. Hallgatja pedig délután négy órától este hatig. (Ejnye, fel kellene említeni a fizetését!) Este hatkor azután félbehagyják az egészet, ezzel az igérettel:

— Majd holnap folytatjuk!

Mielőtt azonban félbehagynák, a diktálás befejezése előtt megint bejön két újságíró a szobába. Ezeknek már nem szólnak semmit, mert a *Danaidák* hordóját töltögetni nincs kedve senkinek. Hiszen ha ezeket is kiküldik, jönnek helyettük mások. A zárt tárgyalás vége tehát hallgatóság előtt folyt le, ami mindenesetre egyedülálló eset a magyar jogszolgáltatás történetében.

Este hatkor tehát elvonulnak a felek. A *Mandl* Vilmos segédje hóna alá veszi az aktacsomagot és megy a pörököző ügyvédek után. Ahogy a lépcsőn mennek, megszólal *Mandl*:

— Azt hiszem, befagyott a zárgondnokságnak!

— Nem baj! — mondja *Jegesy*. Elég ehnye idők járnak, majd kienged. És akkor kint leszünk a vízből!

Igy végződött a mai tárgyalás.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: *Josette* kisasszony a feleségem, vigjáték. (Bérlés C.)

Péntek: *Varázskeringő*, operette. Bemutató előadás. (Bérlés A.)

Szombat: *Varázskeringő*, operette. (Bérlés B.)

K. Zikó Ilma a színpadon.

Pár héttel ezelőtt kis csevegés jelent meg az Aradi Közlönyben ezzel a címmel: „Szalónból színpadra.” Név nem volt, csak egy szép asszonyról szólt a cikk, aki nagyon szellemes és hatagynegyedes kegyűt hord. Milyen nagy utat tett meg alig pár hét alatt ez a szép asszony, akiről ma már kritikát kell írunk, akit komolyan kell vennünk és akiről ma már névvel, kritikai méltatással írunk! *K. Zikó Ilma* lett a névtelen szép asszony. *K. Zikó Ilma*, aki ezután mint bejegyzett művész fog szerepelni bármelyik elsőrangú színpadon.

És a bevezetés máris kritika számba mehet, de tartsunk sorrendet és számoljunk be hűsögesen a mai forró színházi estéről, melyhez hasonló nagyon-nagyon régen zajlott le az aradi színházban. O. cheszteres ház, ez a fokmérője a lázas színházi estéknek. A közönség izgatott várakozással lesi az előadás kezdetét. Hogy a minket is elfogó lázban el ne felejtjük megírni, *Bisson* kitűnő vigjátéka, „Az államtitkár ur” ment. No most folytathatjuk. Tehát zene nélküli — az orchester és publikummal zsufolt — izgatottság után felgördül a függöny és megkezdődik az előadás.

Nagyon jó darab *Az államtitkár ur*, jól mulatságosan kezdődik, de ma várakozástól vibrál a nézőtér levegője, érdektelenül hallgatják az előadókat, *Zikó Ilmát* várják. Végre megjelenik. A nézőtérén hatalmas tapsihar zúg végig. Az előlegezett elismerésnek jól eső érzése fogja el a debutánst, aki bámulatos biztonsággal kezd szerepébe. Végtelenül dallamos, szonorikus hangja megkapja a hallgatóságot, meglepetéssel hallgatják behízelgő orgánumát és az első jelenés után újból kitör a lelkesül-

tapsvihar, mely már az érdemnek szól és diadalt jelent.

Csakis igazi nagy tehetség mutathat fel első fellépésével ilyen általános sikert, mint Zikó Ilma asszony, a legújabb színpadi csillag.

Az első felvonás után percekig tartott az ünneplés, miközben valóságos virágáradatot zúdítottak a színpadra.

Az államtitkár ur Susannejának tulajdonképpen a második felvonásban van művészetet igénylő szerepe. Itt mutatta meg Zikó Ilma, hogy színpadra termett, minden tehetsége, ambíciója a művészetre predesztinálja és művésznő lesz Zikó Ilmából, igazi, vérbeli művésznő, akire nagy színpadi sikerek, diadalok várnak.

Az maihoz hasonló debüt a fővárosban szenzációnak deklarálnak. Mi örülünk, hogy egy értékes tehetség bemutatkozását nagy sikerűnek ismerhetjük el, hozzá segíthetjük a művészi boldoguláshoz és Zikó Ilmának a maga választotta pályán nagy sikereket jósolhatunk. Zikó Ilma kenyérkereső pályának választotta a színi pályát; a mai debüt után nagyon sok édességet is várhat. Első fellépésnél példátlan sikere volt Zikó Ilmának, a közönség a hiányok felett eltekintett, ami természetes is, hiszen első fellépésnél a színpadi mozgás biztonságát lehetetlenség megkövetelni, de csak várni is. A közönség *tiszszér* hívta ki Zikó Ilmát a második felvonás után, ezzel az emlékekkel bátran vallhatja magát Zikó Ilma bejegyzett művésznőnek.

Az államtitkár ur előadása minden tekintetben kiváló volt. *Stendrey* remek De la Mare-ja nem szorul dicsőre, ez egyik legkiválóbb szerepe, melyet az aradi közönség mindig elismerésével tüntetett ki. Klasszikus *Bouquet* volt *Várnay* Jenő, akinek egyik legjobb ízü szerepe ez az öreg miniszteri hivatalnok. Nagyon jó volt *Horti* az államtitkár unokaöccse szerepében. Sikat mulatott a közönség *Benkőné*, *H. Körössy* Jucin és *Szildy* Bertán. Pompás figura volt az inas szerepében *Faludy*.

Páratlan debüt volt a mai, melynek folytatása elé érdeklődéssel nézhet az aradi közönség.
H. G.

* A szombati irodalmi zsúr képprobája. A *Pogány* Móríc felolvasásához vetítendő képekkel tegnap a városházán egy kis próbát tartott *Rozsnyay* József dr. a Kölcsey-egyesület elnökségével. A vetítés igen jól sikerült és az egész vászon nagyságát kitöltő képek művészi finomságukban is érvényesültek. A művész szombaton érkezik csak Aradra, mert újabb tervezések és a régiok kivitele nagyon lekötik idejét. *Pogány* Móríc tudvalevőleg a *Báthlyán* Lajos örökmécs emlékekkel, mely a budapesti Szabadság-térre kerül, az első pályadíjat nyerte el. Budapestnek ez a némsokára elkészülő dísz is foglalkoztatja a nálunk is népszerű építőművészt. Népszerűsége vall mindenestre, hogy a Kölcsey-egyesület felolvasására a még ki nem váltott igazolványokból feltűnő sokat vittek el, amióta köztudomású lett, hogy a krematóriumokkal összefüggő 100● képét szombaton Aradon is bemutatja. A 80 filléres belépőjegyek előre is válthatók ifju *Klein* Mór, *Weisz* és *Klein* és *Kerpál* Izsó üzletében.

* *Uránia* színház. Nap nap után többen látogatják az *Uránia* színház kitűnő előadásait. A szerdai új műsor valóságos bámulatba ejtette a közönséget. Szébbnél szébb, mulatságos és tanulságos mozgóképek kerültek előadásra. Valamennyi új kép, melyeket Aradon egyáltalán nem játszottak. Ma volt az első felolvasással kísért előadás. Érdekes magyarázó szöveget olvastak fel az *Oroszlánvadászat*

című képhez. A színesen megírt ismertetés csak fokozta a kép érdekességét, mely az egész színházat megtöltő közönséget bámulatra ragadta. Ezután mindennap tartanak magyarizatos előadást. A holnapi előadás egyik legérdekesebb képe „Kémszolgálat a háborúban.” Roppant érdekes, természetutáni felvétel, mely egy izgalmas történet keretében játszódik le.

* *A Varázskeringő* premiérje. Pénteken este ócskény diadalmas útjában az aradi Nemzeti Színház deszkáira is *Strausz* Oszkárnak, szellemes és hangulatos melódiákban a *Vig* özvegyet is fölülmuló operettja, a *Varázskeringő*. Alig egy két héttel a fővárosi premiér után lesz része az aradi közönségnek e bájos darab élvezésében, amelynek vezető szerepét *Kállay* Jolán fogja kreálni.

* *Josette* kisasszony a feleségem. Holnap, csütörtökön este ismét *Josette* kisasszony a feleségem, ez a nagy sikert aratott pompás vigjáték kerül színpadra. A címszerepet ezúttal is *H. Körössy* Juci játssza. a többi szereposztás szintén az előző marad.

* *101 magyar dal* III. kötet. (Fráter, Dóczy és másoktól ének és zongorára kiadta a Bárd Ferenc és Testvére zeneműkereskedése Budapest IV. Kosuth Lajos utca 4. Ára: 3 kor) Több mint tíz éve, hogy a cég kiadásában megjelent az első 101 magyar dal *Palotásy* Gyulától, mely a legértékesebb régi magyar nótákat foglalja magában. Ezt követte néhány évre rá egy második kötet ugyancsak 101 dallal, mely szintén a régi magyar dalokat, de részben már újabbakat is tartalmazott és ezúttal a harmadik kötet ilyen 101 dalt tartalmazó gyűjtemény megjelenéséről számolhatunk be. Eme kötet remek kiállításban, több mint száz oldalon, a ma élő kiválóbb magyar dalszerzők legjava nótáit tartalmazza és megtaláljuk benne *Fráter*, *Dóczy*, *Beleznay*, *Simkó*, *Huber*, *Tarnay* és sok más neves szerzőink műveit. Nagy hasznára válnak zeneművelőknek eme immár három kötetből álló gyűjtemények, mert minden ami a magyar dalokban kiváló, szép és értékes, ezekben meg van. Minden egyes lap e kötetekben egy-egy magyar dal, még pedig a javából és ezekből merithetünk hangulatot, ezek mellett mulatunk és busulunk, de megnyugvást találunk, mert ezek kincsek, melyek magyar szívből fakadtak, a mieink és a mi faji dicsőségünket hirdetik.

Csák Cirjék és Páris Gábor.

A halott becsülete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Az aradi királyi járásbírószágon *Bozóky* Mátyás dr. királyi albiró ma délelőtt tárgyalta azt a becsületsértési ügyet, melynek vádlottja *Csák* Cirjék volt aradi minorita rendfőnök volt.

A becsületsértési per története ez: Ifj. *Páris* Lajos bölcsészethallgató 1907. július 22 én elment *Csák* Cirjék minorita rendfőnökhöz két tanuval, hogy bejelentse kilépését a római katolikus egyház kötelékéből. Ez a két tanu *Lányi* László és *Friedmann* Ignác ügyvédjelölt volt. *Csák* Cirjéket a három flata'ember a plébánia hivatalban találta meg. Miután ifj. *Páris* Lajos előadta kívánságát, hogy át akar térni a református vallásra s hogy ezért kilép a katolikus egyházból, a volt aradi rendfőnök megkérdezte tőle, hogy „rokona-e annak a bitang, hazaáruló gazembernek, *Páris* Gábor dr.-nak, ki most *Abauj* tornamegye alispánja?” A fiatalember erre figyelmeztette a rendfőnököt, hogy *Krisztus* nem így hirdette az emberi szeretetet, mire az így vágott vissza: „Mondtam én már nagyobb urnak ilyet s egy hajszálam se görbült meg tőle.”

Mikor a plébánia hivatalban történtek *Páris* Gábor dr. füléhez jutottak, az rögtön megindította a becsületsértési pert *Csák* Cirjék ellen. De mielőtt még tárgyalásra került volna a per, a volt alispán ez év október 21-én elhalá-

lozott s ezért a november hónap 16-ára kitűzött tárgyalás nem volt megtartható. Azonban *Páris* Lajos dr. bejelentette, hogy noha a magánvád meghalt, az özvegye hajlandó a vád képviselőt átvenni s a vád képviselőt átvenni írásban fogja bejelenteni.

Ez megtörténvén, az aradi királyi járásbírószágon ma tárgyalta a pert, melyen *Csák* Cirjék *Parecz* Béla dr. ügyvéddel képviseltette magát, ki előadta ügyfele nevében, hogy az a darabontvilág felett való elkeseredésében használta a sértő kifejezéseket. A járásbírószágon a tanukat is kihallgatta, kik azt vallották, hogy *Csák* Cirjék használta a bitang, hazaáruló gazember szót *Páris* Gábor dr.-ra vonatkozólag. *Bozóky* dr. albiró az alperes volt aradi minorita rendfőnököt 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt felebbezett.

Aradi varrólány a háremben.

Érdekes karriér.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Egy aradi varrónő címére ma Belgrádból egy igen érdekes levél érkezett. A levél egy volt aradi varrólány szerencséséről szól, aki mint szegény leány ment ki Belgrádba, de ott a szerencse annyira kedvezett neki, hogy ma fényben és pompában él.

A levelet *Weisz* Regina írta, aki együtt vándorolt ki a szerencsés leányszóval, *Rada* Juliskával Belgrádba. Itt mind a ketten szerény viszonyok között éltek és szorgalmasan varrogattak, különösen magyar családoknak, akik őket mint honfitársukat pártfogolták. *Rada* Juliska aradi munkaadója *Langecker* Károlyné tanácsára, aki, miután ura, *Langecker* Károly cipész agyonlőtte magát, kivándorolt Amerikába, még törökül is megtanult. Amikor már a török nyelvet megtanulta, több keresetre tett szert, mert a török nőktől is vállalt munkát. A leány rendszeren házakhoz ment varrni, mert így enni is kapott. Innen dotálódik a szerencséje.

Nemrégiben, amikor egy török házában dolgozott, feltűnt a ház urának a leány érdekes szép arca és megkérdezte tőle, hogy mivel törökül is elég jól beszél, nem vállalna-e valami jó állást Konstantinápolyban. *Rada* Juliska eleinte szabadkozott és mivel nem akart megválni társnőjétől, azt válaszolta, hogy majd tanácsot kér és csak azután nyilatkozik.

A török azonban nem mondott le tervéről, hanem elküldte megbízottait a leányhoz. Még aznap este megjelent lakásán két elegánsan öltözött török ur, akik ismételten rábeszéltek, hogy hagyja el Belgrádot, menjen Konstantinápolyba. A leány még akkor is habozott, de miután a törökök nagyobb összegű pénzt adtak át neki és becsületszavukra fogadták, hogy bármikor visszatérhet Belgrádba, elszánta magát és néhány nap múlva a két török társaságában Konstantinápolyba utazott.

Azóta keveset hallottam róla — írja *Weisz* Regina — és nagyon meglepett, amikor a postás nekem egy Konstantinápolyból keltezt levél adott át. A levél *Rada* Juliskától jött, aki néhány sorban a következőket írta:

Kedves Regina!

Tudom, hogy érdekel a sorsom, azért csak röviden tudatlak, hogy igen jó dolgom van. A törökök nem csaptak be és egy nagyvezér háremébe kerültem. E levelet titokban kellett postára adnom. Alkalmadtán öbbit.

Csókol *Zoraya* (Juliska.)

A levél világosan beszél. Az aradi szegény varrólányból tejben-vajban fürösztött — hárem-

hölgy lett. Arcát fátyollal fedték el és óva őrzik minden férfinevtől. Erősen őrzik, valószínűleg csak akkor szabadulhat, ha arcára ráncok verődnek. A két török ur — akik valószínűleg ágensek voltak — becsületszavát adta ugyan, de mit ér ilyen esetekben a becsületszó?

HIREK.

Polónyi manőverei.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 4.

Vázsonyi Vilmos dr. országgyűlési képviselő — amint fővárosi tudósítónk jelenti — a Polónyi—Heltai-porról kapcsolatban egy hírlapíró előtt érdekes nyilatkozatot tett, a melyben a kormányt azzal vádolja, hogy Polónyival összejátsszik és Polónyi csak azért lépett ki a függetlenségi pártból, hogy ne keltsen gyanút a bíróságokat az ő érdekében befolyásoló igazságügyminiszter cselekedete.

— Bstegen feküdtem, — mondja Vázsonyi, — amikor hírül hozták, hogy Polónyi kilépett a függetlenségi pártból. Senki sem értette meg, hogy egy ilyen óvatos és ravasz ember miért válik meg a függetlenségi párt alelnökségétől. Én nyomban megmondtam barátaimnak, akik meglátogattak, hogy mi az oka. Kijelentettem és fentartom most is, hogy ez a kilépés a kormány és Polónyi jól megbeszélte manővere. Figyelni kell rá, hogy most kezdődik majd a bíróságokkal szemben a legnagyobb kormánypresszió Polónyi érdekében. Most ugyanis Polónyinak a kormány kebelében ülő pajtásai, kezöket dörzsölve, ártatlanul mondegathatják: minket nem lehet azzal meggyanúsítani, hogy Polónyi érdekében cselekszünk valamit, mert hiszen Polónyi ellenzéki. Ennek a jól kieszelt komplottnak következményei láthatók már a most lefolyt pernél is.

A kormány bizonyára nem fogja Vázsonyi vádjait cáfolat nélkül hagyni.

— Meghívó. A megyei szövetkezett pártok f. hó 8-án délután 3 órakor a *Millenium* külön termében gyűlést tartanak, melyre a párt tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

— Roráték. A római katolikus egyházakban megkezdődtek a hajnali misek. A kereszténység annak emlékére, hogy az emberiség az ő-szövetségben négyezer esztendőig várta a Megváltó eljövételét, négy héten keresztül készül Jézus Krisztus születésének, karácsonynak ünnepére. Az első hajnali mise hétfőn volt s ezentúl karácsonyig minden nap reggel lesz.

— A közigazgatási bizottság új tagjai. Az e havi közgyűlésén érdekes választás lesz. A törvényhatósági bizottság ekkor fogja betölteni a közigazgatási bizottságban megüresedett helyeket. Ez év végével ugyanis öt bizottsági tag mandátuma jár le: Müller Károlyé, Robitzek Ágostoné, Péterffy Antalé, Nagy Sándoré és Bing Vilmosé. Bing ma felkereste a polgármestert és felkérte, hogy jelentse be a közgyűlésnek, miszerint ő hálásan megköszönve az eddigi bizalmat, nem reflektál többé a közigazgatási bizottsági tagságra. Bizonyos, hogy a törvényhatósági bizottság a régi tagokat újra be fogja választani a bizottságba, csak Bing helyébe küld újat. Hogy kit, az még nem tudható.

— József főherceg vadászata. *Kisjenőről* táviratozzák: József főherceg vendégeivel most a somosi pusztán vadászik. Tegnap terítékre

került 978 fácán, 82 nyul és 8 fogoly. Ma és holnap a főherceg és magis vendégei Bánkúton vadásznak.

— Nagy hatása a tőzsdén. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A tőzsdén ma ismét megfordult az irányzat, a helyzet lényegesen javult. Pénzügyi körökben azt hiszik, hogy a külföldről jövő depresszió most már teljesen meg fog szűnni. A nemzetközi értékpapírok egy-öt koronáig terjedő összeggel emelkedtek. Hasonló irányt követtek a hazai értékek is, nemcsak absolute, hanem aránylag is. Az első hazai takarékpénztár részvényei kétszáz koronával emelkedtek. A részvények értékének ezen rohamos felszökkenését az említett pénzügyi intézet tőkeemelésével hozzák kapcsolatba.

— Az építőiparosok és Fábry Sándor dr. Az aradi építőiparosok szövetsége a Magyar építőiparosok országos szövetségének s az Arad, Békés-, Csanád-, Hunyad-, Krassószörény-, Temes- és Torontálmezők területén lakó építőiparosok szervezőinek bevonásával dec. 15-én Aradon kerületi gyűlést tart az építőiparosok szervezkedésének és a szervezkedéssel kapcsolatban álló fontos ipari kérdések megvitatása céljából. A kerületi gyűlést rendező aradi szövetség Fábry Sándor dr.-t, az Acsev. kitűnő vezérigazgatóját kérte fel, hogy a gyűlésen a díszbeszédet tartsa. E felkérésre Fábry Sándor, aki egészségi okokból jelenleg a Rivierán tartózkodik, Montecarlóból válaszolt, tudatva, hogy legnagyobb mértékben érdekli a szövetség nemes törekvései iránt és ha utiterveiben akadály be nem áll, okvetlenül részt vesz a gyűlésen és hosszabb felszólalásban kiveszi részét a tárgyalásokból. Fábry Sándor mint Békés-vármegye alispánja, majd főispánja évtizedek óta közvetlen tapasztalásból ismeri a munkásügyeket, így az aradi iparosgyűlésen való szereplés valószínűsége lesz ennek az összejövetelnek. Fábry, az egyszerű iparcsalád gyermeke, aki nagy tehetséggel magasra emelkedett, sohase feledte el a szülői házban szerzett benyomásokat és az aradi építőiparosok büszkéi lehetnek rá, hogy az ipari viszonyokat teljesen ismerő ilyen kiváló férfiú fog gyűlésükön az aktuális kérdésekről nyilatkozni.

— A románok és a megyei tisztújítás. A december 9-én tartandó megyei tisztújítást, úgy látszik, a románok is bizonyos akcióval várják. A román megyebizottsági tagok december 8-án este, a Vass szállóban értekezletet tartanak, a melyen a tisztújítással szemben állást foglalnak. Az aradi „Tribuna” hivatalos színezetű felhívást intéz a román megyebizottsági tagokhoz, hogy semminő jelölt irányában magukat le ne kössék, mert az értekezlet határozatai mindenképpen kötelező erejűek lesznek.

— A belga királyné ékszerai. *Brüsszel*ből jelenti: A „La Dernière Havre” című radikális lap Lipót király és tanácsadói ellen intézett heves kirohanások között ezer frankkal nemzeti gyűlést indít az elhunyt Henriette királyné ékszerainak visszavásárlására, *Luzsa* kőbúrgi hercegnő hitelezőitől, akik az ékszerket tudvalevőleg lefoglalják és el akarják árvereztetni.

— Özv. Gyulai Istvánné halála. Az aradi sajtó, különösen a régebbi aradi újságírók és az egész aradi társadalom körében általánosan ismert, köztisztelőben álló urnó halt meg ma: özv. Gyulai Istvánné. Az elhunyt urnó férje, néh. Gyulai István egyik alapítója volt az „Arad és Vidéke” c. napilapnak Férje halála után több éven át maga intézte a lap anyagi ügyeit. Az újságírók, akik

e révén vele érintkezésben és összeköttetésben álltak, nemesszívü, gyengéd lelkületü és páratlan jószágú uriasznyt ismertek meg benne, aki mindig a férjétől öröklött benső rokonszenvvel kísérte az újságírók ügyeit. Leánya és ennek férje *Fizek* István nyug. honvédezáados gyászolják.

— Vizsgálat az államjósáigazgatóságánál. *Ebers* Károly, miniszteri tanácsos, a földművelési minisztérium számvevő osztályának főnöke néhány napon át rendes hivatalos vizsgálatot tartott az aradi államjósáigazgatóság me lérendelt számvevőségénél, s a vizsgálat eredményéről elismerését fejezte ki *Szigethy* Elek, a számvevőség főnöke előtt.

— Szeged új rendőrfőkapitánya. *Szegedről*, jelenti: *Kelemen* Béla főispán nyolc pályázó közül Szeged város főkapitányi állására ma *Somogyi* Szilveszter szegedi kir. alügyészt nevezte ki.

Kormányválság Németországban. *Berlinből* jelenti: Az itteni politikai helyzetben a mai nap folyamán váratlan fordulat állt be. *Bülow* kancellár a mai birodalmi gyűlés megnyitása előtt magához kérte a többségi pártok vezetőit és kijelentette előttük, hogy az események őt arra a meggyőződésre juttatták, hogy az eddig követett kormánypolitika eredményre nem vezet, ha a többségre hivatott pártok egymás ellen és a kormány ellen küzdenek. Ha a pártvezérek holnap fegyelmezően megnyugtató választ nem adnak arra a kérésére, hogy egyöntetű programot határozzanak el, amelynek kerestülvitelére magukat kötelezzék, a kormány levonja a következményeket és le fog mondani. A mai birodalmi gyűlésen csak a hadügyminiszter válaszolt egy tegnap hozzá intézett interpellációra a *Harden-Bülow* perből kifolyólag, azután az ülést holnapig elnapolták. A többségi pártok ma este gyűlést tartottak, amelyen az egyes pártok között némi közeledés mutatkozott és így nincs kizárva, hogy a válság békés úton fog megoldást nyerni.

— Hau dr. emlékiratai. Megirtuk, hogy a badeni nagyherceg kegyelmet gyakorolt és Hau Károly ügyvéd halálos ítéletét örökös rabságra enyhítette. II. Frigyes nagyherceg, trónralépte óta először jutott abba a helyzetbe, hogy élet és halál fölött döntsön. A nagyherceg édesatyja, hosszú uralkodása alatt valamennyi halálra ítéltnek kegyelmet adott s nem volt kétséges, hogy a jelenlegi uralkodó is követni fogja édesapja példáját, ha csak valami különös körülmény nem kényszeríti az ellenkezőjére. Hau dr. védője szerint ilyen különös körülmény nem játszott közre; de bizonyos, hogy a világszenzációt keltett pörben oly homályos részletek nyomultak előtérbe, amelyek kiderítése időt igényel. A birodalmi törvényszék nem találta okot az esküdtszék verdiktjének megsemmisítésére s így más eszköz, a kegyelemkérésnél, nem volt a védő kezében. Most már a jövődöre van bízva, hogy sikerülni fog-e Hau dr.-nak és ügyvédjének kivívni pörének revízióját. Amikor a badeni nagyhercegség helyettes főállamügyésze Hau doktorral a kegyelmet közölte, Hau doktor köszönetet mondott s hozzátette, hogy a kegyelem meg fogja hozni számára rövidesen a szabadságot. Csak arra kért engedelmet, hogy folytathassa emlékiratának megírását, amelyet, ha kész lesz, az ügyész:ég útján a nagyherceg elé kíván terjeszteni. A memoár felől majd egész élettörténetét s bizonyítani fogja, hogy másért, sőt másokért szenved. Hau ügyvédje pedig azt mondta, hogy a memoárookra egy newyorki pénzember annyit előleget kínált, amennyiből főlösen telik majd

egy csomó detektív mozgósítására, akik a szörnyű pör titkaira világosságot derítenek.

— **Halálozás.** *Steinbrucker* Ferenc ujaradi tanító 1907. december 4-én meghalt. Az elhunyt temetése f. hó 6-án lesz az ujaradi temetőben.

— **A Moltke-Harden pör.** *Paasche* képviselőnek a Moltke-Harden-ügyben tegnap a birodalmi gyűlés előtt tett leleplezéseire a következőket jelenti a „*Berliner Tageblatt*”: *Paasche* képviselő többek közt felemlítette, hogy *Hohenau* gróf ügyében egy nappal a hadügyminiszter beszéde előtt hadbíróági eljárás folyt. *Paasche* ezzel arra célozott, hogy *Harden* Miksát csütörtökön, tehát egy nappal azelőtt, hogy *Einem* hadügyminiszter a *Harden* féle leleplezésekről, a potsdami katonai vizsgálóbíró *Hohenau* és *Lynar* grófok viselt dolgairól kihallgatta. A kihallgatás két óra hosszáig tartott és *Harden* vallomására meg is eskették. Azokat a leveleket, melyeket *Paasche*, a birodalmi gyűlésen zsebéből kihuzott, *Hohenau* gróf írta a *Harden* pörből ismert *Bollhardt* nevű katonához voltak intézve.

— **Ritka természeti tűnemény.** *Végvárról* írják: Ritka természeti tűneménynek volt színhelye *Végvár*. November 30-án este 9 óra tájban az ég nyugati táját vakító fény szelte át, majd ágyudörrenéshez hasonló robbanás közt a tűnemény véget ért. Akik a tűneménynek szemtanúi nem voltak, valami nagy szerencsétlenséget gyanítva, kifutottak az utcára és kutatták a nagy detonáció okát, míg végre néhány szemtanú a kedélyeket megnyugtató beszéletei a fenséges tűneményt.

— **Merénylet egy főkormányzó ellen.** *Moszkvából* jelentik: *Hörschmann* főkormányzó ellen, aki ma délelőtt a városban sétakocsizást tett, egy asszony bombamerényletet követett el. A kormányzó sértetlenül maradt, a lovakat azonban a robbanás megölte. A merénylő asszonyt, aki súlyosan megsebesült, *letartóztatták*. *Hörschmann* a jövő embere és a cárnak bizalmasa, ezért a forradalmárok halálra ítélték.

— **A visszavándorlás.** *Trencsénből* jelentik: *Trencsén* megye területére a múlt év hasonló időszakához képest október–november havában 168 emberrel több érkezett vissza Amerikából és 108 egyénnel pedig kevesebb vándorolt ki. A mezőgazdasági munkásokban még állandó hiány mutatkozik.

— **Egy volt aradi tanár halála.** Mint *Nagyvárad*-ról jelentik: *Stauber* József, volt aradi reáliskolai tanár, a nagyvárad reáliskola igazgatója, ma hosszas betegség után meghalt. Az elhunyt igazgatónak legutóbb sok kellemetlensége volt *Alvinczy* Sándor tanárnak a nagyvárad reáliskoláról közzétett leleplezése miatt, amelyekben *Alvinczy* főleg őt támadta.

— **A gyémántkutatók.** *Budapesti* tudósítónk jelenti: A fővárosi rendőrségen ma egy érdekes ügyet intéztek el. *Mihalik* Jánosné, szegszárdi születésű szülésznő egy öt és fél éves, *Goldstein* Miksa nevű kis fiúval megjelent a rendőrségen és kérte, hogy a fiúcskát helyezék el valamelyik állami gyermekmenhelyen. A szülésznő elmondotta, hogy ő előbb *Transzilván*ban üzte foglalkozását és mintegy négy évvel ezelőtt ott ismerkedett meg *Goldstein* Bernáttal és nejével, akik gyémántkutatással foglalkoztak a transzváli gyémántmezőkön. Mivel a gyémántkutatás nem járt kedvező eredménnyel, egy éves gyermeküket a szülésznő gondjaira bízva *Sanfranciskóba* költöztek és egy ideig pontosan küldötték is a szülésznőnek a gyermekéről járó tartásdíjat. Közben *Mihalik* né házajlott Magyarországra, de a fiúcska születésének sorsa felől a *sanfranciskói* földrengés óta semmit

sem tud, valószínű hogy életüket vesztették a nagy szerencsétlenség alkalmával. Mivel pedig [neki nem áll módjában a gyermeket saját költségén felnevelni, kéri, hogy helyezték el őt valamelyik gyermekmenhelyen. A rendőrség teljesítette a szülésznő kérését.

— **Változások a csanádi egyházmegyében.** *Németh* József püspök-helyettes a következő segédlelkészeket díszonálta: *Jakab* Géza Temešvár Józsefvárosról Szőreghre, *Kaip* Vilmost Szőreghről Temešvár-Józsefvárosba, *Németh* Jánost Mezőkovácsházáról Földeákra, *Griff* Lajos Földeákról Kunágótára, *Balázs* Mózes Kunágótáról Gattajára és *Fülöp* Lajost Gattajáról Mezőkovácsházára.

— **Képek egy fa belsejében.** Bajorország erdeinek legnagyobb tögyfáját, a *Falkenfels* mellett álló Szent János-tölgyet ez évi január 1-én legyűrte a vihar. Az óriási, tíz méter körüli törzs fölaprítása közben, a fa belsejében, 105 méter távolságra a kéregtől, két darab bádogra festett képet találtak, melyek 40–60 cm. nagyok és vasrostélyival fűdöttek voltak. A képek a korhadt fatömeg között 1.20 méternyre voltak egymástól nyugatról keletre irányuló irányban, úgy, hogy a fának akkor, midőn a képek be lettek illesztve, már négy méternyi kerületének kellett lennie. Amennyire a tölgy évgyűrűiből következtetni lehet, e fa a XIV. században már koros, vén példány volt és a képek beillesztése alkalmával is már 300 évesnél idősebb lehetett. A képeket mintegy méternyi erős fagyűrű köré, ez szintén további 300 évet vehetett igénybe.

— **A 67 es város.** *Brassóból* jelentik: A ma lefolyt törvényhatósági bizottsági tagválasztásokon az egész vármegyében az alkotmánypárt jelöltjei győztek.

— **Föltámadott halott.** *Mártonfalva* községnek ideigzigaló szencziója van tegnap óta. Egy 80 éves öreg asszonyról szól az eset, aki meghalt s amikor el akarták temetni, a gyászoló közönség szemelattára fölült koporsójában. A nevezetes öreg nő *Balog* Andrásnénak hívják. Nyolcvan év nyomta a vállát, de azért még friss egészségben volt a múlt hétig. Ekor betegeskedni kezdett és tegnapelőtt oly rosszul lett, hogy papot hívtak, akinek meggyónt s kevéssel ezután meghalt. A temetés tegnap délelőttre volt kitűzve. Mikor a koporsót az atyafiság vállára emelte, megmozdult valami. A következő pillanatban a halottnak vélt *Balog* Andrásné fölült a koporsóban, melynek két oldalát megfogta kezeivel. A koporsót fogó emberek majd hanyat vágódtak a csodától. Az öreg nő nézett egy ideig s a fiát kereste. Végül megszólalt:

— *Andris* fiam, adjál csak egy kis italt, mert kiszáradt a torkom.

Persze az atyafiság teljesítette a tetszhalott kérését. Kiemelték a koporsóból özvegy *Balog* né, aki friss és eleven a próbahalál után. Az egész falu csodájára jár az öreg asszonynak, aki fejcsoválva mondja, hogy a vén embert, ha elalszik, halottnak véli a fiatalság.

— **Hílnkát pénzelik.** Jelentettük már, hogy a multkor *Seilern* gróf cseh nagybirtokos a csernovai zendülés alkalmából ezer koronát küldött *Hlinkának*. Most egy másik cseh magnás, *Harrach* József gróf kétszáz koronát küldött a lipótszentmiklósi plébánosnak. A küldeményt a következő levél kísérte: Tisztelt Uram! Már ifjú korom óta érdekel a tót nép sorsa s annak helyzetét megismerem, amidőn 1849-ben, mint katona védtem a császári trónt. Hogy ez a szerencsétlen helyzet máig sem változott, ki-tűnik abból, hogy az újabb események csak kiélesítették az összeférhetetlen viszonyokat. Ön, aki népének védelmére szállott síkra, ezért szenved ártatlanul. Épp azért kívánom önt, t.

uram üdvözölni s fejezem ki részvételemet úgy ön, mint a szerencsétlen csernovai áldozatok irányában, most, amidőn a bécsi csehek körében megnyilatkozott. Szíveskedjék elfogadni a mellékelt csekély ajándékot s azt a tót ügy javára tetszése szerint felhasználni. *Harrach* József.

— **Kettős kivégzés Boszniában.** Jelentettük már, hogy a bihácsi kerületi törvényszék udvarán november huszonehétikén felakasztottak két szerbet, akik egy bihácsi gazdag törököt, *Hasszán* Cekics béget embertelen módon meggyilkolták és aztán kirabolták áldozatukat. A kettős kivégzésről most a következő borzalmas részleteket jelentik *Szerajevóból*: A kivégzést boszniai szokások szerint hajtották végre és szinte ünnepélyesen. Előző napon dobosok és kürtösök járták be az utcákat, minden téren megállottak és kihirdették a halálos ítéletet. A lakosság szerb nemzetiségű része mindent elkövetett, hogy kegyelmet eszközöljön ki a két rablógyilkos számára. Tegnap este azonban, amikor *Seifried* hóhér megérkezett *Bihácsba*, akkor már felhagytak a reménységgel. Másnap korán reggel a török notabiltások csaknem teljes számban megjelentek a kivégzés helyén, ott volt többek közt a meggyilkolt *Hasszán* bég fia is. Először *Száva Milivoj* végzett a hóhér. Két segéde a vesztőhelyre hurcolta a beteg, sovány embert. Karját hátul összekötötték. A pillanat iszonyatos volt. *Milivoj* egész testében remegett, az arca rémesen rángatózott, *Seifried* és segédei csak nagynehezen bírták az elalélt emberrel. Három percmulva azután *Seifried* jelentette, hogy a földi igazságszolgáltatásnak eleget tett. Társának, *Jovo* Malkicsnak a kivégzése sokkal borzalmasabb volt. A hatalmas, robusztus ember, mikor a porkolábok elővezették és meglátta a bitófát, velőtrázó sikoltással összeesett. Az orvos pár perc mulva magához térítette. *Seifried* segédei megfogták, a dobok peregek és közben iszonyuan eltorzult arccal *Majkics* már a bitófán lógott. Nyolc perc mulva *Seifried* jelentette, hogy az elítélt meghalt. A szörnyűséges percek mély benyomást tettek a jelenvoltakra.

— **XXXVIII ik cs. kir. államsorsjáték polgári jótékony célokra.** Ezen sorsjáték tartalmaz 18.389 nyereményt, 512.980 korona összegben, közöttük főnyeremények 200.000 K., 40.000 K., 20.000 K. stb., melyek mind készpénzben fizetendők ki, tehát nagyon kedvező nyereményesélyeket nyújt. A sorsjegyek húzása már folyó hó 19-én lesz megtartva. A tiszta jövedelem számos közhasznú és jótékony intézmény támogatására fordítatik. Sorsjegyek ára 4 K., dohánytözsdekben, váltóüzletekben, adó- és postahivatalokban stb. kaphatók. 3948

— **Rovarpor, bolhak, legyek, poloskák, svábor** ellen leghatásosabb *Vojtek* és *Weisz* nál. 201

TORVÉNYKEZÉS.

§ Az esküdtszék elnöke — *Fábián* Lajos dr. A *Budapesti Közlöny* holnapi száma közli a fogja *Fábián* Lajos dr. törvényszéki elnök kinevezését az aradi esküdtszék elnökévé az 1890. évi ülészakasza tartamára. *Köller* János táblai bíró, az idei ülészakasz elnöke helyettes elnök lesz az új ciklusban.

§ **Kidobással fenyegetett végrehajtó.** Az aradi királyi járásbírószégen tegnap tárgyalták *Bruckner* Lipót aradi butorkereskedő becsületsértési perét. *Bruckner* ugyanis *Faragó* József adóvégrehajtót, továbbá *Mezei* Sándor és *Eftimie* Sándor becsütsöket, a nála ez év július 18-án megjelölt foglalás alkalmával *leszamarazta* és *kidobással fenyegette*. A járásbírószék külön-külön megállapította a becsületsértést és *Bruckner* Lipótot háromszor negyven korona pénzbüntetéssel sújtotta.

Várandós állapotban

levő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatással van.

Uj erőt és uj életkedvet

kölcsönöz a SCOTT, mintha varázstital lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formáiban a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett SCOTT-féle Emulsió a gyermeket táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkellemesebb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyt — a halászt — kérjük figyelembe venni.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 4.

Kevés forgalom, változatlan árak. Amerika $\frac{7}{8}$ olcsóbb. Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli sárlát	8 órai sárlát
Buza áprillisa . . .	13.16—13.17	13.17—13.18
Zab áprillisa . . .	8.63—8.64	8.63—8.64
Rozsa áprillisa . . .	12.44—12.45	12.44—12.45
Tengeri májusra . . .	7.58—7.59	7.58—7.59

Zárul 5 órakor:

Oestrák hitelrészvény	637 50
Magyar hitelrészvény	754 50
Oestrák-magyar államvasúti részvény	670 75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 4. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 125—126 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 127—129 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 129—131 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertésalétszám: December hó 1. napján volt készlet 27,702 darab, december 2. napján felhajtott 114 darab, december 2. napján elszállított 1107 darab, december 3. napjára maradt készletben 26,709 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Élénk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. B. (Arad.) Karácsonyi számunkban felhasználjuk az egyiket. A másik későbbre marad.

L. H. (Arad.) Simitani kell rajta. Idővel sorra kerülhet.

Olvasókör (Csermő.) A kért „Jósziv” sorsjegyek nem nyertek.

IDEGENEK ARADON.

— December 4. —

Központi-szálloda. Rémy Zoltán birtokos Semlin. — Markovits Dezső bankigazgató Trencsén. — Basch Ignác birtokos Tövisgyház — Eisler Herman dr. birtokos és fakereskedő Bécs. — Benedek Jenő mérnök Nagylak. — Bruck Sándor fakereskedő Batta. — Tenner László gépészmérnök Szeged. — Meriak Lajos dr. ügyvéd Budapest. — Valentin Antal magánhivatalnok Bécs. — Karkovány Akos

mérnök Budapest. — Kecskeméty Elek magánzó és neje Murány. — Ambrozy Mátyás hivatalnok és családja Debrecen. — Mihájlovi Szvetozár árvaszéki elnök T.-Severin. — Balázs Henrik felügyelő Lugos. — Brandeisen Jenő erdész Murány. — Grabner Zoltán ékszerész Eger. — Némethy Mihály magánzó Talya. — Nagy Samu utazó Prosmith. — Brankovits Ernő utazó Budapest. — Eisenberger Miksa utazó Bécs. — Fenyő Kornél utazó Budapest. — Spitzer Simon utazó Budapest. — Dörschlag Rezső utazó Budapest. — Boskovits Ernő utazó Budapest. — Kovács Aladár utazó Budapest. — Kövödi Sándor utazó Budapest. — Adler Jakab utazó Budapest. — Schvarz Fülöp utazó Budapest. — Weselovsky István utazó Budapest. — Müller Miksa utazó Budapest. — Grünwald Nándor utazó Budapest. — Stégler Gyula utazó Budapest. — Herzfeld Dezső utazó Budapest. — Kun Albert utazó Budapest. — Pollák Sándor utazó Budapest.

Fehér Kereszt-szálloda. Moirel Lajos igazgató Budapest. — Elemér Illés százados Korneuburg. — Gyórfi Kornél gyáros Bécs. — Héglér Antal gyáros Bécs. — Bokor Albert igazgató Püzes-Abony. — Fekete Albert hivatalnok Szentos. — Káldy János gazdatiszt Kavna. — Csokits Ede mérnök Veszprém. — Molnár Ferdinánd igazgató és családja Kaposvár. — Kerner Antal mérnök Temesvár. — Urbach Lajos dr. ügyvéd Budapest. — Barta Odön vállalkozó H.-M. Vásárhely. — Friedman Herman impresszárió Budapest. — Fogel Zsigmond tisztviselő Szabadra. — Beretvás Péter kisbirtokos Nagy-Károly. — Zaleszky József igazgató és neje Ipoly. — Göde Sándor hivatalnok és családja Piski. — Feikl Dániel birtokos Szatmárnémeti. — Schobel Alfréd hivatalnok Segesvár. — Anyos Károly bérlő és családja Nagyvárad. — Lóvinger Manó bérlő és családja Nagyvárad. — Szabó Tamás dr. orvos Versec. — Nádor Lajos hivatalnok Nagyszében. — Képes Imréné igazgató neje és családja Vésztő. — Fodor Dezső gazdálkodó és neje H.-M.-Vásárhely. — Róth Nándor ékszerész Kolozsvár. — Lengyel Sándor joghallgató Brassó. — Jánosy Odön joghallgató Brassó. — Schnitz Jenő gyárvezető Sopron. — Salli Emánuel gyáros Grác. — Kolics Jenő gyáros Grác. — Pokorni Emil dr. ügyvéd Sárospatak. — Geller Antal kereskedő B.-Csaba. — Mestiter Ferenc kárbecslő Temesvár. — Szilágyi Imre joghallgató Jászapáti. — Hecht János ügyvédjelölt Alsó-Kubin. — Feldman Emil gyáros Zsolna. — Erdős József utazó Budapest. — Komlósy Adolf utazó Budapest. — Herz Adolf utazó Budapest. — Müller Lipót utazó Budapest. — Stern Sándor utazó Budapest. — Berger Simon utazó Budapest. — Blatt Mór utazó Bécs. — Farkas Salamon utazó Bécs. — Süsser Herman utazó Bécs. — Hirsch Fülöp utazó Vürbenthal. — Kovács Sándor utazó Nagyvárad.

Nemzeti Színház.

C) bérlet.

C) bérlet.

Csütörtökön, 1907. évi december hó 5-én:

Josefette kisasszony a feleségem.

Vigjáték 4 felvonásban. Irták: Gavault és Charvay. Fordította: Göth Sándor.

SZEMÉLYEK:

Ternay André Szendrei M.	Josefette	Kőrössi Juci.
Panard Tódor Delli Lajos.	Myrienne	Zalai Margit.
Dupres Várnai Jenő.	Saint-Alesné	Szilágyi B.
Saint Assies Szathmári A.	Dupresné	Benkóné P.
Jalavert Kulcsár L.	Jackson Joé	Horti Sándor.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Csütörtöki műsor:

1. A szerelem. 2. Katona szórakozás. 3. Kémszolgálat a háborúban. 4. A féltékeny kutya. 5. Egy fürdőkád elményel. 6. Iskolai kirándulás. 7. Élet egy iskolahajón. 8. Oroszlánvadászat. (Felolvasással.)

Előadás kezdete 5 $\frac{1}{2}$, 7 és 8 $\frac{1}{2}$ órakor.

GYILTTER.

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. ércokoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad. színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Fixek Istvánné szül. Gyulai Mariska és férje Fixek István, nyug. m. kir. honvéd-százados, valamint nagyszámu rokonai nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetlen jó édes anya, anyós és rokon

Özv. GYULAI ISTVÁNNÉ

szül. BOTTKA MÁRIA úrnőnek,

f. é. december hó 4-én, reggeli $\frac{1}{4}$ órakor, életének 62-ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult drága halott földi maradványai december hó 5-én, d. u. 3 órakor fognak Kossuth-utca 8 számú gyászszobából a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szt.-mise a boldogult lelkiüdvéért december hó 6-án, d. e. 10 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek urának bemutatni.

Áldás emlékére! 2868

Arad, 1907. december hó 4-én.

Elsőrendű

terméke a magyar pezsgőgyártásnak, melyben a francia jelleg kifejezetten érvényesül, s mint ilyen, az idegen pezsgőket pótolni van hivatva.

Steckenpferd-Liliumtej-szappan

Bergmann és Társa Dreesda és Teschen a/E., volt és marad a naponként beérkező elismerő levelek szerint a leghatásosabb gyógyszerpattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógyszertárakban, drogueriákban, illatszertkereskedésekben és borbélyüzletekben.

1045

Lechner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Öltöny szöveteket

leszállított árban

773

árusítunk.

Nagy megtakarítás! Szolid kiszolgálás!

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szülők különös figyelmébe ajánlom **orthopéd-gyógycipőimet**, melyek megátolják a lábát, fejlődését, gyermekkorától, ugyazintén felnőtteknél: nagy sikerű eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különbözíthető tartású szép cipőket. B. megrendeléseiket kérve tisztelettel!

SEELINGER M. A. UTÓDA

661 az aradi Nemzeti Színház szomszédságában

Schukri

szőnyegkereskedő

Aradra

érkezett és a **Zsinyi-utcában** nyitotta meg

kereskedését.

Csak 8 napig marad itt és készletét méltányos **olcsó árak** mellett adja el. Igen finom szőnyegek: Szmirna 70—80 frt, Afgan 140 frt, Taistán 65 frt, Kürtistan 50 frt, valódi török 25 frt. Valamint más árakban, igen olcsóért adatnak el. Számos látogatást kérek. 2836

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a mai naptól kezdődőleg, az eddig **Benkő és Pfeil** cég alatt fennállott

lakatos műhelyt

Andrássy-tér 9. szám alatt

a saját nevem alatt egyedül vezetem tovább.

Elvállalok minden e szakmába vágó műlakatos munkákat, sirke-ritések készítését, mérleg készítését és javítását, pénzszekevények javítását pontosan és gyorsan a legolcsóbb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását. Tisztelettel 2841

Benkő József.

Megérkeztek az őszi divat újdonságok!

Brunner Béla

úri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Ferry-utca sarkán, gróf Nádasdy-palota)

Ajánlja dusan felszerelt áruárak-tárát, hol a legszebb és legdivat-sabb **ingek**, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztyűk, zsebkendők, harisnyák, stb. újdonságok kaphatók. Nagy választék hazai és angol divat-kalapokban. Nagy választék fa, vászon és bőr utazóbőröndökben.

Divatújdonság francia és olasz

Illatszert különlegességekben.

Kamerli J. pécsi kezyűgyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszámlálás.

Videki megrendelések azonnal eszközöztetnek.

Értesítés.

Van szerencsém az érdekelt közönség becses tudomására hozni, hogy:

gyorok—ménesi szőlőgazdaságomban

a következők jönnek eladás alá:

Fehér ujbör 1907.	15 hordó, igen erős, zamatos; — egyben vagy hordónként.
Fehér ó-bör 1906.	6 hordó kitünő zamatu; — egyben vagy hordónként.
Fehér ó-bör 1904.	4 hordó rendkívül finom, nehéz zamatos peccenyebör — (szemelt) előkelőbb vendéglők részére üvegelésre különösen alkalmas.
Veres ó-bör 1904.	5 hordó, igen finom erős (szemelt) vérszegényeknek, vagy előkelőbb vendéglők részére, üvegelésre különösen alkalmas.
Kötött fás-oltvány gyökeres	Ca 15.000 drb szép, dus-gyökerzettel, jó forradással, szokvány-minőségben (mustos, mézes, furmint, fehér bakafor kadarka.)
Gyökeres Riparia (portalis)	Ca 10.000 drb fajtisza, szép, dus-gyökerzettel. Kisebb tételekben.
Sima Riparia (portalis)	Ca 220.000 drb I. rendű fajtisza, szokvány szerint vágva. Kisebb tételekben is.
Sima Riparia (portalis)	120.000 drb II. rendű, (szokványnál vékonyabb) de szokvány szerint vágva, fajtisza; — gyökerzetésére kitünően alkalmas.

Az érdeklődőket tisztelettel kérem, hogy megtekintés, avagy információk végett szőlőkezelőm, **Mutyl Pálnál Gyorokon**, avagy nálam üzleti cégemnél jelentkezni sziveskedjenek.

Vojtek Alajos

szőlőbirtokos (Vojtek és Weisz-cég beltagja)

Aradon.

2854

Méltóságos gróf Zoltowszky Petrisi uradalmában Aradmegye

két erdőőr

kerestetik.

Ezenkívül

egy fiatalember,

aki óhajt az erdészeti szakmában gyakorlatosságot szerezni.

Ajánlatok és kérvények ugyanide küldendők.

2861

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és arnyas, szép és tágas kerthelyiséget, ugyazintén a város legkitünőbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Ízletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termései boric. Első magyar részvény serfözde udvari sőr. Pohár 10 Híler korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve

tisztelettel

1406

Répássy Pál

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Elíz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére áll és különösen kitünő anyagból kötött

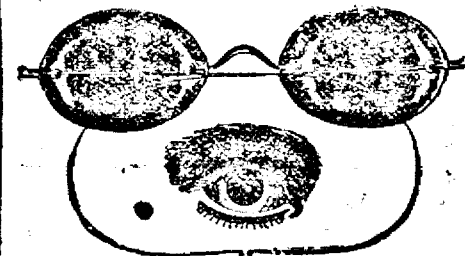
uj harisnyait ajánlja.

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK SAMU

órák és látszerész

Arad, Andrássy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színházi látszóveket a legkülömbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnettek, orrcsiptetők és szemüvegek arany, ezüst, nickel és tekenősbéka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

● Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2413

Szemüvegek és orrcsiptetők orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

Vizvezeték-műhely

megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő **vizvezeték berendező-műhelyt** nyitottam, hol mindennemű csatornázást, vízvezeték, fűrdőszobát, angol klocseiteket, vízfűtés, acetin és Benoid-felszerelést és vezeték minden fajtája szivattyukat, hőlégmotor- és szivattyuk javítását és készítését elvállalom.

20 évi tapasztalataim, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt tisztelt rendelőimnek arra, hogy az elvállalt munkát szaksszerűen, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 2532

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását átalányban elfogadom.

A n. é. közönség b. pártfogását kérl,

kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szerező-mester

Petőfi-utca 4. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

Épület- és műlakatos-műhelyünket a Wesselényi-utca 1. szám alá áthelyeztük,

ahol elvállalunk mindennemű, e szakmába vágó munkákat. Épít-vasalások, takaréktűzhelyek és sűrítések a legjutányosabb árak mellett. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Láng és Mayer.

2848

Seiler Bertalan

paszmányos és gombkötő üzlete
Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakmába vágó munkát a leggyorsabban készít. 682

Az „Orsovai Hal“-hoz
BREGER J. cég

Szabadság-tér 4. szám, szemben a Szabadság-szoborral. 2543

Ajál naponként friss élő orsovai Duna halakat, a vízben és jégben. Megjegyzem, hogy minden csütörtökön délután érkeznek kecsge, fogas és tok és ugyanakkor a nagyérdemű közönség tetszés szerint választhat. Finom tengeri halak csütörtökön érkeznek, kiárusítva itt a főútleben és a Minorita-palota főpostától 2-ik ajtó levő mellékületében. Ajánl kóser libazsirt, naponként friss tormásvirslit és füstöltmemüt, továbbá erdélyi almát, körtét és mindenféle dell gyümölcsöt, szilvaizet és a legjobb fajta diót. Finom hollandi heringeket a legolcsóbban árulok. Szombaton egész nap zárva. Vasárnap egész nap nyitva. — Vidéki rendeléseket a legjutányosabban és pontosan eszközölök. Finom hegyi csemege szőlőt a legmagasabb árban veszek. B. pártfogásukat kérve tisztelettel Breger J.

Városl és megyei telefon 615.

242 TELEFON 242

Villanycsengő

javitásokat

villanyvilágítási

bevezetéseket szakszerűen eszközöl 2843

Kalmár József

Arad, Salacz-utca 2.

POROSZ és MAGYAR

KÖSZÉN

blombázott zsákokban.

DIÓ és KOCZKA

KOKSZ

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46. 2565 Telefon 46.

Anosmin

legjobb szer a lábizzadás teljes megszüntetésére.

Már egyszeri alkalmazása azonnal megszünteti a láb izzadásával járó nem épen kellemes szagot. Huzamosabb használata után pedig teljesen meg is szűnik. A bőrt nem izgatja, nem keményíti, hanem ellenkezőleg puhán tartja. Egy doboz ára 1 kor.

Hölgyek figyelmébe!!

Alabastrom poudre tolett könyv.

1 darab 70 fillér.

Egy-egy lapot szükség esetén a könyvecskéből kiszakítva, azal az arcot, ha a hőség következtében az zsíros fényű lesz, letörüljük. Meglepő és gyors hatása.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárában

458

Arad, Szabadság-tér.

Mesés szép lesz

minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni higiénikus kísérleten nagy aranyérmekkel, keresztal és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya csapban 70 fillér, Ibolya tej 1 kor. és Ibolya hálgyper 1 korona 20 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utánsatok és hamisítványoktól. A bevásárlásnál csakis majós-féle aradi készítményeket vessék kezük és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítanak.

Kapható a készítőnél:

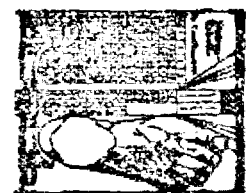
313

HAJÓS ÁRPAD gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

további résida Kálman, Kossuth Ter. Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszeres üzlet és Vojtek és Wolax drogeriájában.

Kész cipő mérték szerint.

Egyedüli raktár

Weinberger János

elsőrendű cipőraktár

Arad-Temesvár.

Ügyes

felső ruha

Varrónő

ajánkozik házakhoz helyben és vidékre.

Török Ignác-utca 2. sz.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sűr és folyosó kerítések, épület-asalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vashól, valamint mind e szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Építet szerítésére vaskosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 1154

Nagy választék sűrkerítés mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Telefon 588. sz.

Alapított 1889. évben.

Várhol László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János utca 2. sz.

Minorita-palota a lányiskolával szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnevem örövendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli idényre beszerestem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes úraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyvernemhez a legjobb kivitelben előbb és utána szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

2470

Várhol László.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

FRA TER és DÖMÖTÖR

okleveles mérnökök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA 1. SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellázását, erdei és iparvasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

vizszabályozások és vizierőművek tervezésében és létesítésében.

2357

DISZMŰMUNKÁK
MONTIROZÁSOK
IRÓMAPPÁK.

TELEFON 151. SZ.

ARADI NYOMDA
RÉSZÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Aradi és csanádi vasutak palotájában

AMINKOR A LEGMODERNEBB
PERKEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
HOL A LEGEVSZERŐBB BEKÖTÉSŐK
FOGVA A LEGFÉNYESEBB NYALTÁRSÁG

DISZKÖTÉSUKET TUDJUK RÉSZTEN

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

Legolesőbb bevásárlási forrás.

Legalkalmasabb

karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak kaphatók

ZIMMERMANN IGNÁCZ

ujonnan berendezett Norinbergi, diszmü, férfidivat és játékaru üzletében

ARAD, Szabadság-tér 21. Lengyel Testvérek házában

(a színházzal szemben.)

2572

Szolid és pontos kiszolgálás.

Mindenféle újdonságok.

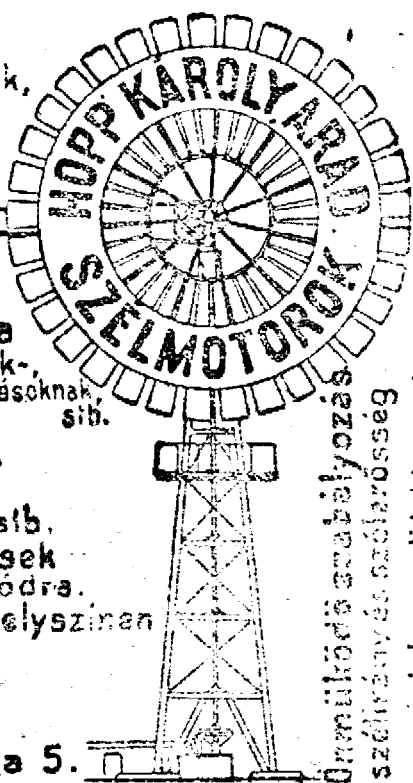
Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

FELTUNO UJAJONSÁGI

DÉLICEMinden hirdetés feleslegese, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhat**SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY**Legolcsóbb üzemelő
malmok, mezőgazdasági gépek,
stb. részére.Kiszolgálás és javítás
ki van zárva.Költségnélküli vízellátása
községek, gyártelepek, gazdaságok,
mezői lakások, villák, vasúti állomásoknak,
stb.Megőntözése
kertek- és parkoknak.
Lecsapolása
tavak- és téglagyáraknak, stb.
Tervek és költségvetések
minden alkalmazási módra.
Tervezetek kivételre a helyszínen
felvételnek.**HOPP KÁROLY**

műszaki-irodája,

2346 ARAD, Széchenyi-utca 5.

Orvütködés szabályozás
szélirány és szél erősség
szerint. Legszelídabb szerkezet.
Legmegelőzőbb munkaképe a célja.**Fiatal****Segéd**

vegyesáru szakmában

azonnali belépésre
kerestetik.Ajánlatok fizetési igények megje-
lölésével kéretnek.**Bienenstock Márk,****Buttyán.**

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű**Földes-féle****Margit-Cremet,**

mely szírtalan, ártalmatlan a rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan
ható ártalmatlan szer szepítők, májfoltok, bőrtakák,
pattanások, kiftések s mindennemű bőrbaj ellen.
A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással
beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely
elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

A legjobb minőségű bor és csemego
faju dus gyökérzetű**szőlő-oltvány,**

ugyszintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Monticola szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

2516

Legolcsóbb karácsonyi és ujévi ajándékok.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a

volt **Japan kávéház** helyiségében

a mai naptól kezdve

gyönyörű **China-ezüst** tárgyakat
u. m. girandok, jardinettek, cukortartók, tárcák, tálcák, tükrök és stb.
remek disztárgyakat**olcsó árban árusítok.**

A n. é. közönség b. pártfogását kérem.

Legolcsóbb karácsonyi és ujévi ajándékok.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hasznos hírekért kérjük a hirdetés alatt
1000 szavazatra kiválasztani.

1000 apró hirdetésnek előző díjazásában.

Felvilágosításokat teljesen ingyen adunk
a hirdetésért felvett a kiadások
költsége: József főherceg-ut 22. szám.

→ Tiszta ár: 151 ←

Árban rovatban minden szöveg egyszeri be-
írásának ára 4 fillér, visszatérő
hirdetésnek 6 fillér. — Családot kereső
vagy családnak ajánlkozó apró hirdetés
szöveg 20 szöveg 50 fillér, minden további
szöveg 4 fillér. — Hirdetési levelezési lapok
1000 fillérért és 1 koronáért kaphatók
tekintettel a társasági helyeire.

AKINEK

ismerettség híján

gazdaságra,
nevelésre,
üzletvezetésre,
konyvelésre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellésre,
kertészre,

kulcsárra,
szadasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
trodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

butort,
songorát,
bert,
gyümölcsöt,
szabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

mindeseket vétel vagy bérbérvétel csél-
jából keresi:

AKI

valamely állást betölténi kíván: legutó-
sabbban értesít, ha az

„ARADI KOZLONY”

kis hirdetési

rovatot használja.

Fráter Loránd nőfiskönyve

kétkoronáért kapható Kerpel Issó
könyvkereskedésében Aradon. Vi-
dékre 2.5 kor. beküldése ellenében.
Egész könyvtárak vétele. 1921

Egy jó menetü

szatócs üzlet, dohány és italmé-
részlet egybekötve, családi okok
miatt azonnal átadó. Cím a ki-
adóban. 2808

Kitűnően égő nagy hófoku HAZAI KÖSZÉN

mm.-ja 3 kor. 40 fill.
házhoz szállítva (legalább
5 mm. vételnél) 3.60 kor.

Kapható: Engel Gyula

Boros Béni tér 29. és
Lövész utca 1. a.

üzleteiben:
Telefon 521. és 175. 2804

Elutazás miatt

B. napra bérelt támlásszék első
sorban, méltányos árendemé-
nyel átadó. Rosenblüh H. és Társa,
Szabadság-tér. 2866

Rongált dobozu levélpapírokat

minden elfogadható árban kiáru-
sít Ingusz I. és Fia könyv-
kereskedése Arad. 361

Meghívó!

Az aradi árucarnok r. t. fel-
számolásban f. évi december hó
22-én d. e. 10 órakor Domán Ignác
felszámolóknak az Árucarnok épü-
letben levő irodahelyiségében (Hu-
nyadi-utcai bejárat)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket
ezennel meghívjuk.

A közgyűlés napirendje: a fel-
ügyelő bizottság jelentésének tár-
gyalása.

Az alapszabályok 14. §-a alap-
ján felhívjuk azon részvényeseket,
kik a közgyűlésen részt venni óhaj-
tanak, hogy részvényeiket legalább
3 nappal a közgyűlés előtt Domán
Ignác felszámolóknál letenni szi-
veskedjenek.

Arad, 1907. december 4.

2867 A felügyelő-bizottság.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

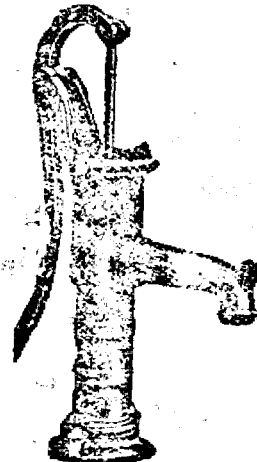
Borszivattyuk

ahozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyár-
táron.

A szivattyú hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak
kőjék és egyéb tisztátalanságok
azonnal továbbittatnak, ezáltal a szí-
vattyú nem romlik és a bort nem
romthatja, a gépezet jó működés-
éért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tűzi fecskendők

Selyő szelepekkel. Közse-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tagadják meg a
szolgálatot. — a gép jó működés-
éért 3 évi jótállás (ingyen javítás).
Hozzá való országos egységes ce-
vázok és a legjobb minőségű belső
gummirozott,
kendercsövek
és legolcsóbb
árban.

Kutak

ahozzávaló
csövekkel
olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
ső vagy külső
gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tűzi fecskendő
és szivattyú készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Városi hirdetmények.

36635-1907.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a nagy-
váradi m. kir. postaigazgatóság
f. évi december hó 1-én az An-
drássy-tér 5. számú házban lévő
Weisz Antónia-féle üzletben Arad
1. elnevezéssel postai gyűjtőhelyet,
a Tököly-téren az 1. számú házban
pedig Arad 6. elnevezéssel posta-
hivatali léptetett életbe és egyben
a Bocskay-téren működő Arad 3.
számú postai gyűjtőhelyet f. évi
november hó 30-án véglegesen
megszüntette.

Arad szab. kir. város tanácsá-
nak 1907. évi december hó 2-án
tartott üléséből.

A városi tanács.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a város részére 1908. év-
ben szükséges világító szerek stb.
szállításának elvállalása iránt folyó
évi december hó 5-én d. e. 10 óra-
kor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1. Stearin gyer-
tya kilogrammonként 1 korona 36
fillér. 2. Lámpa olaj (repce) 90 fillér.
3. Mosó szappan 80 fillér. 4. Szóda
40 fillér. 5. Baka gyufa egy
csomag 1 kor. 60 fill. 6. Kénvirág
26 fillér. 7. Benzin 80 fillér. 8.
Gyanta 48 fill. 9. Raffia hárs 1
kor. 10. Creolin sav 83 fillér. 11.
Kőolaj 38 fillér. 12. Terpentin 1
kor. 20 fill. 13. Fehér kréta 48
fill. 14. Rézgalic 1 kor.

Bánatpénzül leendő 100 korona
készpénzben vagy elfogadható ér-
tékpapírokból a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak
írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
az árlejtés megkezdése előtt nyuj-
tandók be s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a bá-
nompénz letételére vonatkozó pénz-
tári jegy mellékelve van, s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az ár-
lejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a gaz-
dasági tanácsnok urnál az árlej-
tést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági
székének 1907. évi november hó
25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Eladó

Csemege faj alma

u. m.: Batul téli aranypármén,
machancky, panik sárga, belle
fleur, panik, Banet, Törökbálint stb.
fajokban 30 korona, válogatva 40
koronáért szállítok; a szászvárosi
állomásra szállítva, ládába csoma-
golva utánvétel mellett 100 kilo-
gramm rendelésnél 40 kor.

Ugyanitt 5 kgr. postakosarakban
franco elküldve utánvétel mellett
3 koronáért szállít

Fried Eskeles,

Algyógyról.

655-1907. gsz.

Hirdetmény.

Fenti szám alatt meghirdetett
papír és írószerszer beszerzésére vo-
natkozó folyó hó 5-ikére kitűzött
árlejtés, mint téve en közzétett,
megtartatni nem fog.

Arad, 1907. évi december hó
2-án. A gazdasági szék.

656-1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a város háztartásában 1908.
évben szükséges mész és beocsini
portland cement szállítása iránt
folyó évi december hó 5-én d. e. 10
órákor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1 mm. mész 4
kor. Portland cement 1 mm. 5
kor. 50 fillér. Román cement 1
mm. 3 kor. 50 fillér.

Bánatpénzül leendő 100 ko-
rona készpénzben, vagy elfogad-
ható értékpapírokból a városi
pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak
írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
az árlejtés megkezdése előtt nyuj-
tandók be s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a bá-
nompénz letételére vonatkozó pénz-
tári jegy mellékelve van s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a gaz-
dasági tanácsnok urnál az árlej-
tést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazda-
sági székének 1907. évi novem-
ber hó 25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a rendőrség és tűzörség ré-
szére szükséges hősapka, nyakra-
való, kardbojt és kardkötők szál-
lítása iránt folyó évi december hó
5-én d. e. 10 órákor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 334 kor. 40 fill.
Ajánlatba kizárólag hazai ipar-
cikkkel hozhatók.

Bánatpénzül leendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapírokból a vá-
rosi pénztárban.

Az árlejtésen részt lehet venni
csak írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
az árlejtés megkezdése előtt nyuj-
tandók be, s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a bá-
nompénz letételére vonatkozó pénz-
tári jegy mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1907. évi november hó
25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

1010—1907. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. 860/2. sz. végzése folytán Dr. Dobos Ignác lippai ügyvéd által képviselt özv. Krausz Pálné és Tsa felperesek részére, Fischer Samu zombori lakos alperes ellen 4000 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 633 koronára becsült ingóságokra a lippai kir. bíróság 1906. V. 323/5. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a követelése erejéig Vizma községében leendő megtartására határidőtől 1907. évi december hó 9-ik napján délelőtti 11 órája kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt cirok szakál és mag ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldött-nél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Lippán, 1907. évi december hó 2. napján.

Orosz László,
kir. bir. végrehajtó.

2862

654—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szegények házában elhelyezett és a letartóztatott egyének részére 1908. évben szükséges kenyér szállításának elvállalása iránt folyó évi december hó 5-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: kilogrammonként 28 fillér.

Bánatpénzül leteendő 300 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellekelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1907. évi november hó 25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Faeladási hirdetmény.

Az Aradvármegyei Krokna községbeli volt urb. közös birtokosok tulajdonát képező erdő mintegy 130—37 kat. holdnyi részén levő 21045. tömör köbméterre becsült tölgy, cser, bükk és gyertyánfakészlet írásbeli zárt ajánlatok benyújtásával egybekötött nyilvános árverés két ízben eredménytelen maradván, arra vonatkozólag megtartandó újabb árverés ha áridejéül 1907. évi december hó 16-ának délelőtti 10 órája azzal tüzetik ki, hogy azon alkalommal az eladni szándékolt fakészlet a 91635 kor. hivatalosan megállapított becsáron alól is eladatik az 1898. XIX. tcz. 38. §-ában foglalt rendelkezés betartásának kikötése mellett.

A bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be az ár. bizottság elnökénél, az árverést megelőzőleg postán megküldhetők a kroknai körjegyzőhöz (u. p. Gurahoncz.)

Utóajánlatok nem fogadtatnak el, a részletes árverési feltételek Krokna község-házánál és az aradi m. kir. állami erdőhivatalnál megtekinthetők, kívánatra megküldetnek.

Az árverés napján d. e. 9 óra 6 perccor Almás-Alcsill állomásra érkező venni szándékozókot kocsik várják.

Krokna, 1907. december 2.

2865

Urbères elnök.

Földes Kelemen
orvosi laboratoriuma

Aradon, Beák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomortartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és hugykőképződmények, nemi szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és korszóvettani vizsgálatokat mérésélt díjazásért.

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu
tanulónak

fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

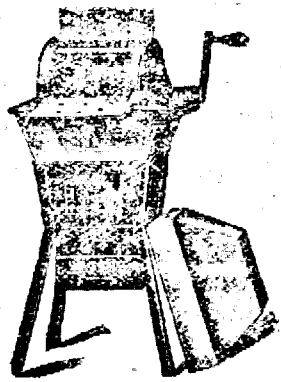
Egy okleveles képes-
séggel bíró

zongora-tanítónő

elvállal órákat házban
és házon kívül.

Bővebbet Damjanics utca 1.
sz., I. emelet, Gártner Már-
kusné. 2681

Nélkülözhetetlen minden háztartásban.

A legalkalmasabb karácsonyi ajándék!**A John-féle „Teligőz”-mosógép****A jelenkor legtökéletesebb gőzmosógépe!**

Időnek, munkának, szappannak, szódának, víznek és tüzelőanyag-nak 75%-ig járó megtakarítása a kézzel való mosáshoz viszonyítva.

Mosó-, főző-, gőzölési és fertőtlenítési készülék egyben. Legcsekélyebb térszükséglet.

== A mosandó darab legnagyobb kimélése. ==

== Kezesség: kötelezettség nélküli próbaszállítás. ==

Allandó raktár:

P ö h m J á n o s vaskereskedőnél

Arad, Szabadság-tér.

2869

Nélkülözhetetlen minden háztartásban.